

แนวทางการดำเนินงาน ศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนตำบล (ศอช.ต.)

ร่วมคิด
ร่วมทำ
ร่วมกันที่
ศอช.ต.

สำนักเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน
กรมการพัฒนาชุมชน

แนวทางการดำเนินงาน

ศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนตำบล (ศอช.ต.)

สร้างสรรค์ชุมชน สู่...ความเข้มแข็ง

ร่วมคิด ➡ ร่วมทำ ➡ ร่วมกันที่ ➡ ศอช.ต.

พลังเครือข่าย ↔ พลัง ศอช.ต.

พัฒนาคือสร้างสรรค์

คำขวัญพระราชทานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

เนื่องใน “วันพัฒนา”

เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติตัวและปฏิบัติหน้าที่ของนักพัฒนา

กรมการพัฒนาชุมชน มีภารกิจหลักในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน โดยการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้การมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อบริหารจัดการชุมชน โดยการรวมพลังสร้างเครือข่ายการทำงานพัฒนาชุมชนในรูปแบบ “ศูนย์ประสานงานองค์การชุมชน (ศอช.)” เพื่อเน้นให้เกิดการทำงานในลักษณะพหุภาคี โดยมีปรัชญาพัฒนาชุมชน “สร้างพลังชุมชน ใช้พลังชุมชน ในการพัฒนาชุมชน”

เพื่อให้การสนับสนุนการก่อเกิดและการดำเนินงาน ของศูนย์ประสานงานองค์การชุมชน (ศอช.) เป็นไปตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการดำเนินงานศูนย์ประสานงานองค์การชุมชน พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งมีการดำเนินงานใน ๓ ระดับ คือ ระดับตำบล ระดับอำเภอ และระดับจังหวัด จึงได้จัดทำแนวทางการดำเนินงานศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนระดับตำบล สำหรับเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน และคณะกรรมการบริหารศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนระดับตำบลขึ้น หวังเป็นอย่างยิ่งว่าแนวทางการดำเนินงานศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนระดับตำบล (แนวทาง ศอช.ต.) เล่มนี้จะเป็นประโยชน์ในการดำเนินงาน ศอช.ต. ต่อไป

มิถุนายน ๒๕๖๐
สำนักเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน

หน้า

คำนำ

ส่วนที่ ๑ บทนำ ๔

ส่วนที่ ๒ ความเป็นมาของศูนย์ประสานงานองค์การชุมชน (ศอช.) ๘

ส่วนที่ ๓ โครงสร้างและแนวทางการจัดตั้งศูนย์ประสานงานองค์การชุมชน (ศอช.) ๑๔

ส่วนที่ ๔ บทบาทของ ศอช. กับการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชน ๒๙

ภาคผนวก ๔๙

ภาคผนวก ๑ ๕๐

ตัวอย่างแผนชุมชนระดับตำบล

ภาคผนวก ๒ ๖๗

ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการดำเนินงาน

ศูนย์ประสานงานองค์การชุมชน พ.ศ. ๒๕๕๑

ภาคผนวก ๓ ๗๘

ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการ

ดำเนินกิจการศูนย์ประสานงานองค์การชุมชน พ.ศ. ๒๕๕๑

ภาคผนวก ๔ ๘๖

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับศูนย์ประสานงานองค์การชุมชน

- แบบขอจัดตั้ง ศอช.
- แบบข้อมูล ศอช.
- ระเบียบข้อบังคับของ ศอช.
- หนังสือมอบหมายทำการแทน
- หนังสือให้ความยินยอมใช้สถานที่
เป็นสถานที่ทำการของ ศอช.
- บัญชีรายชื่อ ศอช.
- แบบบัตรประจำตัวกรรมการบริหาร ศอช.

บรรณานุกรม ๙๙

ส่วนที่

บทนำ

ด้วยสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพของ
ประชาชนภาคการเกษตรของชุมชนในปัจจุบัน
มีภาวะความเสี่ยงที่เกิดจากการประกอบอาชีพแบบดั้งเดิม
เช่น ปลูกพืชเชิงเดี่ยว โรคพืช ราคาผลผลิตตกต่ำ
และไม่มีอาชีพหรือรายได้เสริมหลังฤดูกาลผลิต
รวมถึงยังมีการรวมตัวกันเป็นกลุ่มอาชีพค่อนข้างน้อย
ส่วนกลุ่มอาชีพที่มีอยู่ยังไม่ได้รับการส่งเสริม
และพัฒนาอย่างเพียงพอ
ส่งผลให้ประชาชนต้องเคลื่อนย้ายไปประกอบอาชีพในเมือง
เกือบครึ่งมีปราชญ์ชุมชนด้านอาชีพที่เชี่ยวชาญ
และประสบผลสำเร็จในการประกอบอาชีพด้านต่าง ๆ
อยู่ในหมู่บ้าน/ชุมชน แต่มีส่วนน้อยที่สามารถถ่ายทอด
ให้คนอื่นนำไปทำตามให้สำเร็จได้

ดังนั้น กรมการพัฒนาชุมชน ในฐานะหน่วยงานในสังกัดกระทรวงมหาดไทย ที่มีภารกิจเกี่ยวกับ การส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ และการมีส่วนร่วมของประชาชนส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจ ชุมชนฐานรากให้มีความมั่นคงและมีเสถียรภาพ โดยสนับสนุนให้มีการจัดทำและใช้ประโยชน์จาก ข้อมูลสารสนเทศ ศึกษาวิเคราะห์ วิจัย จัดทำยุทธศาสตร์ชุมชน ตลอดจนฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากร ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาชุมชน เพื่อให้เป็น **ชุมชนเข้มแข็งอย่างยั่งยืน** โดยมีอำนาจหน้าที่ดังนี้

- ๑ กำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ มาตรการ และแนวทางในการพัฒนาชุมชนระดับชาติ เพื่อให้หน่วยงานของรัฐ เอกชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องด้านการพัฒนาชุมชนได้ใช้เป็น กรอบแนวทาง ในการดำเนินงานเพื่อเสริมสร้างความเป็นมาและความเข้มแข็งของชุมชน
- ๒ จัดทำและพัฒนาระบบมาตรฐานการพัฒนาชุมชน เพื่อใช้เป็นเครื่องมือสำหรับประเมิน ความก้าวหน้าและมาตรฐานการพัฒนาชุมชน
- ๓ พัฒนาระบบและกลไกในการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้การจัดการความรู้ การอาชีพ การออม และการบริหารจัดการเงินทุนของชุมชน เพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถของ ประชาชน ชุมชน ผู้นำชุมชน องค์กรชุมชนและเครือข่ายองค์กรชุมชน
- ๔ สนับสนุนและพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศชุมชน ส่งเสริมการใช้ประโยชน์และการให้ บริการข้อมูลสารสนเทศชุมชน เพื่อใช้ในการวางแผนบริหารการพัฒนาได้อย่างมี ประสิทธิภาพ
- ๕ ศึกษาวิเคราะห์ วิจัย พัฒนาและสร้างองค์ความรู้เพื่อใช้ในการพัฒนาชุมชน และการ จัดทำยุทธศาสตร์ชุมชน
- ๖ ฝึกอบรมและพัฒนาข้าราชการ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ผู้นำชุมชน องค์กรชุมชน และ เครือข่ายองค์กรชุมชนให้มีความรู้ ทักษะ ทักษะ ทักษะ และสมรรถนะในการทำงาน รวมทั้งให้ความร่วมมือทางวิชาการด้านการพัฒนาชุมชนแก่หน่วยงานทั้งในประเทศ และต่างประเทศ
- ๗ ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมหรือตามที่กระทรวง หรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

วิสัยทัศน์

เศรษฐกิจฐานรากมั่นคงและชุมชนพึ่งตนเองได้ ภายในปี ๒๕๖๔

กลไกการพัฒนา
มีศักยภาพและ
ขีดความสามารถ

- ประชากรรัฐ
- ผู้นำชุมชน
- อาสาสมัคร
- กลุ่ม/องค์กร
- เครือข่าย

การบริหารจัดการชุมชนและเศรษฐกิจฐานราก
เป็นระบบและมีประสิทธิภาพ

เศรษฐกิจฐานราก
มั่นคงและชุมชน
พึ่งตนเองได้

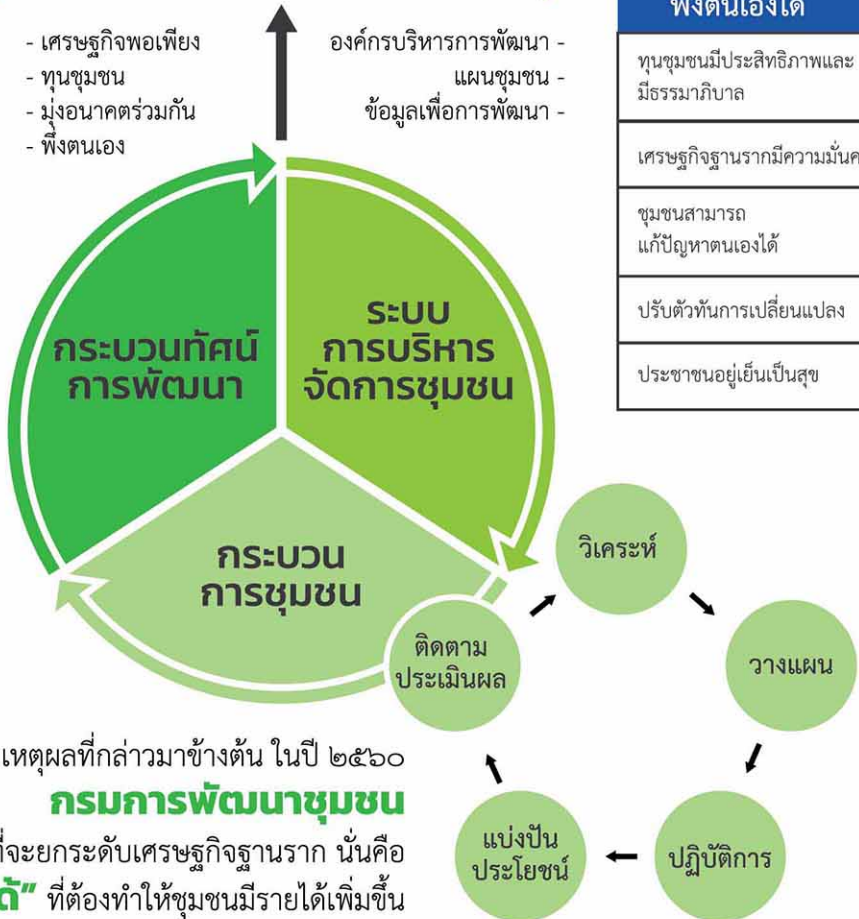
ทุนชุมชนมีประสิทธิภาพและมีธรรมาภิบาล

เศรษฐกิจฐานรากมีความมั่นคง

ชุมชนสามารถ
แก้ปัญหาตนเองได้

ปรับตัวทันการเปลี่ยนแปลง

ประชาชนอยู่เย็นเป็นสุข

จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น ในปี ๒๕๖๐

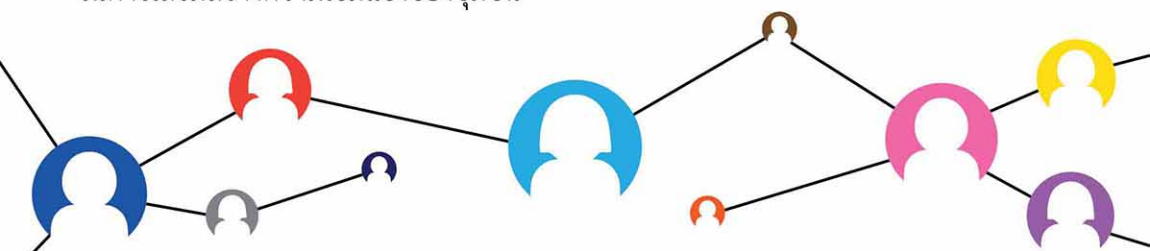
กรมการพัฒนาชุมชน

จึงมุ่งเน้นที่จะยกระดับเศรษฐกิจฐานราก นั่นคือ
"รายได้" ที่ต้องทำให้ชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้น
โดยการสร้างอาชีพ จึงเป็นที่มาของ
"สมาชิกชุมชน"

ซึ่งกำหนดแผนการสร้างสัมมาชีพชุมชนบนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีเป้าหมาย คือ **ประชาชนได้รับการพัฒนาอาชีพและมีรายได้** พร้อมกับการดำเนินการส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้นำ กลุ่ม องค์กรต่าง ๆ ในชุมชน ได้ผนึกกำลังทำงานร่วมกันในรูปแบบของเครือข่ายภาคประชาชนภายใต้ชื่อ **“ศูนย์ประสานงานองค์การชุมชน (ศอช.)”** มาเป็นเวลานานกว่า ๑๖ ปีแล้ว โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้องค์กรชุมชนที่มีอยู่เป็นจำนวนมากในแต่ละพื้นที่เกิดการเชื่อมโยง เกื้อหนุน และ เอื้อประโยชน์ซึ่งกันและกัน รวมทั้งช่วยกันแก้ไขปัญหาวิกฤติที่เกิดขึ้นในชุมชน โดยมุ่งหวังที่จะ

“ สร้างพลังชุมชน ใช้พลังชุมชน ในการพัฒนาชุมชน ”

โดยใช้ ศอช. เป็นกลไกการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การทำงานร่วมกันในระดับชุมชน เพื่อนำไปสู่การแก้ไขปัญหาและพัฒนาชุมชนอย่างเป็นรูปธรรม โดยมีแผนชุมชนเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน

ปรัชญาการพัฒนาชุมชน

ปรัชญาการพัฒนาชุมชน เป็นหลักความจริงแห่งชีวิต ที่มีความเชื่อมั่นและศรัทธาในมนุษยชาติว่ามนุษย์ทุกชีวิตมีคุณค่า มีความหมาย มีศักดิ์ศรี มีศักยภาพ มีฐานะแห่งความเป็นมนุษย์ที่ไม่ควรได้รับการเหยียดหยาม ดูหมิ่น เหยียดหยามจากมนุษย์ด้วยกันเอง มีความสามารถจากการเป็นมนุษย์ที่ควรได้รับการยอมรับ และทำให้ปรากฏเป็นจริงในทางปฏิบัติจากเพื่อนมนุษย์ด้วยกันเองโดยมนุษย์ทุกคนสามารถพัฒนาได้ถ้าได้รับโอกาส

ส่วนที่ ๒ ความเป็นมา ศูนย์ประสานงานองค์การชุมชน (ศอช.)

ศูนย์ประสานงานองค์การชุมชน (ศอช.) มีชื่อภาษาอังกฤษว่า
"Community Organization Network Center"
เรียกโดยย่อว่า "CON Center"

คือ องค์กรที่เป็นศูนย์กลางในการประสานการทำงานระหว่าง
องค์กรต่าง ๆ ที่มีอยู่ในชุมชน ผนึกกำลังร่วมกัน
ในการแก้ไขปัญหาของชุมชนในรูปแบบของเครือข่าย
เป็นองค์กรภาคประชาชน ที่เกิดจากความเห็นพ้องต้องกัน
ของชุมชน กลุ่ม องค์กรชุมชน และเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง
โดยเน้นกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน
ในการดำเนินงานทุกขั้นตอน และมีหน่วยงานราชการ
ทำหน้าที่ในการสนับสนุนทางด้านวิชาการและ
ประสานงานกับส่วนราชการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
โดยมีระเบียบกระทรวงมหาดไทย
ว่าด้วยการดำเนินงานศูนย์ประสานงานองค์การชุมชน
พ.ศ.๒๕๕๑ รองรับการทำงาน

ความเป็นมา

กรมการพัฒนาชุมชน มีพันธกิจในการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนา เพื่อให้ชุมชนเข้มแข็งและพึ่งตนเองได้ กรมการพัฒนาชุมชนตระหนักถึงความสำคัญของการทำงานแบบเครือข่ายระหว่างองค์กรต่าง ๆ ในชุมชน เพื่อเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนในการรับมือกับปัญหาและความท้าทายใหม่ ๆ ในสถานการณ์ การพัฒนาที่มีความซับซ้อนและมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วเช่นปัจจุบัน จึงได้ส่งเสริมการดำเนินงานศูนย์ประสานงานองค์กรชุมชนระดับตำบล อำเภอ และจังหวัดครอบคลุมทั่วประเทศ ตั้งแต่ปี ๒๕๕๔

ต่อมาได้มีการดำเนินงานโครงการสนับสนุนเครือข่ายองค์กรชุมชนด้วยความช่วยเหลือจากสำนักงานเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศแห่งออสเตรเลีย ในพื้นที่ ๑๒ จังหวัด ทั้ง ๒ โครงการ มีวัตถุประสงค์เหมือนกันตรงที่ต้องการส่งเสริม การเชื่อมโยงเครือข่ายระหว่างองค์กรชุมชนและใช้พลังของเครือข่ายองค์กรชุมชนขับเคลื่อนให้ชุมชนสามารถแก้ปัญหาชุมชน เสริมสร้างพลังความเข้มแข็งของชุมชนและพึ่งตนเองได้ในที่สุด แต่กระบวนการดำเนินงานใน ๒ โครงการมีความแตกต่างกัน การเรียนรู้ร่วมกันระหว่าง ๒ โครงการ ทำให้เกิดแนวคิดที่จะปรับแนวทางการดำเนินงานศูนย์ประสานงานองค์กรชุมชนระดับตำบลให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ในระยะแรก กรมฯ ได้ดำเนินการ “โครงการนำร่องจัดตั้งศูนย์ประสานงานองค์กรเพื่อการพัฒนาชุมชน” โดยทดลองดำเนินการในพื้นที่

๑๒ ศพช.เขต ๒๒ จังหวัด
จังหวัดละ ๑ ตำบล
รวมเป็น ๒๒ ตำบล

ตั้งแต่เดือนสิงหาคม ๒๕๕๓ ถึงเดือนมิถุนายน ๒๕๕๔

เป็นระยะเวลา ประมาณ ๑๑ เดือน

พ.ศ. ๒๕๕๔

ได้มีระเบียบกรมการพัฒนาชุมชน ว่าด้วยการดำเนินงานศูนย์ประสานงานองค์กรชุมชน

พ.ศ. ๒๕๕๔

พ.ศ. ๒๕๕๑

กระทรวงมหาดไทย ได้ปรับปรุงระเบียบกรมการพัฒนาชุมชน เป็นระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการดำเนินงานศูนย์ประสานงานองค์กรชุมชนเพื่อมุ่งเสริมขีดความสามารถของกลุ่ม/องค์กรภาคประชาชนในการพัฒนาชุมชนและเพื่อเสริมสร้างกลไกการรวมพลังภาคประชาชน อันสอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช ๒๕๕๐ และมุ่งหวังให้ “**ศอช. คือ เครือข่ายองค์กรภาคประชาชนที่ส่งเสริมให้คนดีได้เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาของบ้านเมือง**”

นอกจากนี้ กรมการพัฒนาชุมชน ได้ส่งเสริมให้ศูนย์ประสานงานองค์กรชุมชนระดับตำบลในแต่ละพื้นที่ เกิดการเชื่อมโยง เกื้อหนุน และเอื้อประโยชน์ซึ่งกันและกัน รวมทั้ง ช่วยกันแก้ไขปัญหาวิกฤติที่ชุมชนบางแห่งอาจประสบอยู่ในการดำเนินงานดังกล่าว โดยการเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจแก่เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนและภาคีร่วมพัฒนา โดยใช้รูปแบบที่หลากหลาย เช่นการประชุมเชิงปฏิบัติการ การสัมมนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ การจัดทำเอกสารแนวทางการดำเนินงานและตัวอย่างเครือข่ายที่ประสบความสำเร็จโดยในเบื้องต้นให้สนับสนุนการพัฒนาเครือข่ายองค์กรชุมชน (ศอช.) ในระดับตำบลให้เข้มแข็งก่อนแล้วจึงจะขยายไปยังระดับอำเภอ และจังหวัดตามความพร้อมของแต่ละพื้นที่

วัตถุประสงค์

๑.

เพื่อเป็นศูนย์กลางในการประสานการทำงานขององค์กรชุมชนและเครือข่ายให้สามารถช่วยเหลือเกื้อกูลกันและกัน

๒.

เพื่อรวมพลังเครือข่ายองค์กรในการแก้ไขปัญหา การจัดการพัฒนาชุมชน นำไปสู่การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน

๓.

เพื่อให้เป็นเครือข่ายองค์กรภาคประชาชนที่จะทำงานเคียงคู่ไปกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

หลักการดำเนินงาน

ศูนย์ประสานงานองค์การชุมชน (ศอช.) มีหลักการในการดำเนินงานที่สำคัญ ๔ ประการ คือ

๑. ความเห็นพ้องต้องกันของกลุ่ม องค์กรชุมชน และเครือข่ายต่าง ๆ
๒. ใช้กระบวนการประชาคมเป็นกลไกขับเคลื่อนการดำเนินงาน
๓. เป็นศูนย์ประสานเครือข่ายของภาคประชาชนมิใช่กลไก หรือหน่วยงานของภาครัฐ
๔. การติดตามประเมินผล โดยมีตัวชี้วัดผลการดำเนินงาน

แนวคิด ศูนย์ประสานงาน องค์การชุมชน (ศอช.)

คือ

องค์การเครือข่ายชุมชน

ทำหน้าที่

สนับสนุนให้เกิดความร่วมมือ ระหว่างผู้นำ กลุ่ม องค์กรทั้งในชุมชนและนอกชุมชน

ทำงาน

ประสานสัมพันธ์กับภาคีการพัฒนาทุกภาคส่วน

เพื่อ

สร้างพลังชุมชน และพัฒนาศักยภาพ ผู้นำชุมชน และกลุ่มองค์กรชุมชนให้เข้มแข็งและพึ่งตนเองได้

ด้วยการ

บูรณาการกิจกรรมต่าง ๆ ตามบริบทของชุมชน

โดย

มีส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้การส่งเสริมสนับสนุนและเป็นที่ปรึกษาในการดำเนินกิจการ

เครื่องหมาย/สัญลักษณ์

ความหมายของ โลโก้ ศอช.

Community Organization Network Center

ดาว : เป็นสัญลักษณ์ของความส่องสว่าง

พื้นสีฟ้า : แผ่ปกคลุมไปทั่วสารทิศเหมือนท้องฟ้าบนผืนแผ่นดินไทย

เส้นรอบวงนอก วงใน : มีการรวมตัวกันในการทำงาน มีกิจกรรมที่มีความเคลื่อนไหว

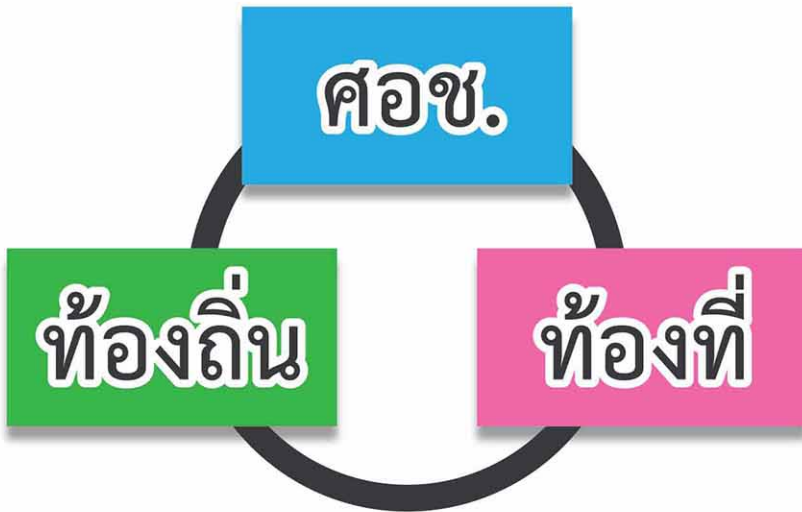
รูปจับมือเขี้ยวเหลียง : หมายถึง ความร่วมมือกัน

โบว์ : คือ การผูกมัดยึดโยงความร่วมมือกัน

รัศมีสีแดง : แสดงให้เห็นว่า มีความเปล่งประกาย และเคลื่อนไหว

สองวงหมุนรอบตัวเอง : ตลอดเวลา

สามเสาหลัก ร่วมประสาน การพัฒนา

คุณค่า ของ ศอช.

- ทำให้เกิดการรวมตัวของผู้นำ กลุ่ม องค์กร “เป็นเครือข่าย” ที่ก่อให้เกิดพลังชุมชน และการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า
- “ความเป็นเครือข่ายที่มีคุณภาพ” ของ ศอช. ย่อมส่งผลให้ชุมชนเข้มแข็ง
- “เป็นเครือข่ายแห่งการเรียนรู้” ด้วยตนเอง และทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ระหว่างองค์กรสมาชิก
- “ศอช. ที่มีศักยภาพ” จะสามารถทำงานเคียงคู่กับ อปท.และทำให้งานของ อปท. มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

จุดเด่น ของ ศอช.

- สามารถรองรับภารกิจของหน่วยงานต่าง ๆ
- เป็นกลไกในการบูรณาการแผนระดับตำบล
- เชื่อมประสานระหว่าง องค์กรภาคประชาชนกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- เป็นเวทีที่ก่อให้เกิดการพัฒนาแบบองค์รวม
- ดำเนินกิจกรรมตามบริบทของชุมชน (ชุมชน คือ ตัวตั้ง)

ส่วนที่ ๘ โครงสร้างและแนวทางการจัดตั้ง ศูนย์ประสานงานองค์การชุมชน (ศอช.)

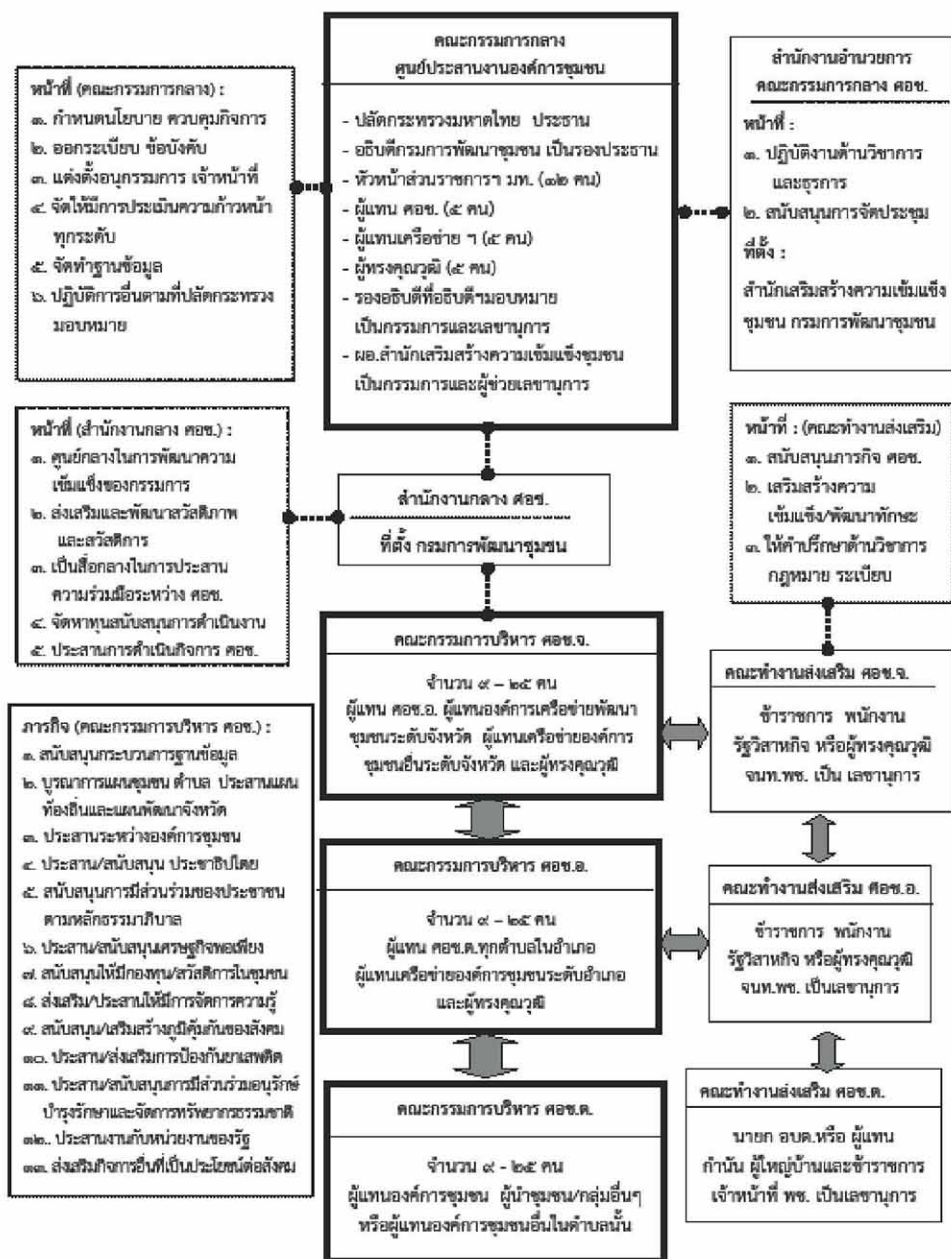
ศูนย์ประสานงานองค์การชุมชน (ศอช.)
ถือเป็นองค์กรเครือข่ายภาคประชาชนที่จัดตั้งขึ้น
เพื่อรวมพลังระหว่างผู้นำ กลุ่ม องค์กรต่าง ๆ
ที่มีอยู่ในหมู่บ้าน ตำบล
ในการทำงานร่วมกับผู้ใหญ่บ้าน คณะกรรมการหมู่บ้าน กำนัน
และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งประสานกับภาครัฐ
และประชาชน ในการบริหารจัดการชุมชน
โดยมีเป้าหมายเพื่อให้ประชาชนสามารถบริหารจัดการชุมชนได้
ด้วยตนเอง สามารถพึ่งตนเองได้
และนำไปสู่ชุมชนเข้มแข็งอย่างยั่งยืน
ดังนั้น รูปแบบของ ศอช.
จะเป็นไปในลักษณะของการสร้างเครือข่าย
ที่มีสมาชิกมีการติดต่อซึ่งกันและกัน มีการทำงานเชื่อมโยงกัน
โดยมีรูปแบบโครงสร้างการดำเนินงาน ดังนี้

แผนภาพ แสดงรูปแบบเครือข่ายของ ศอช.

โครงสร้างการบริหารงานศูนย์ประสานงานองค์การชุมชน (ศอช.)

ภายใต้ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการดำเนินงานศูนย์ประสานงานองค์การชุมชน ๒๕๕๑

แผนภาพ แสดงโครงสร้างการบริหารงานของ ศอช.

โครงสร้างศูนย์ประสานงานองค์การชุมชน

การดำเนินงานของศูนย์ประสานงานองค์การชุมชน แบ่งโครงสร้างออกเป็น ๒ ระดับ คือ โครงสร้างในส่วนกลาง และโครงสร้างในระดับพื้นที่ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑. โครงสร้างในส่วนกลาง

คณะกรรมการกลางศูนย์ประสานงานองค์การชุมชน (คอช.) ประกอบด้วย คณะกรรมการ จำนวน ๒๗ คน โดยมี

๑

ปลัดกระทรวงมหาดไทย เป็นประธาน

๒

อธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน เป็นรองประธาน

๓

หัวหน้าส่วนราชการระดับกรมฯ ในสังกัดกระทรวงมหาดไทย และหัวหน้าหน่วยงานรัฐวิสาหกิจในสังกัดกระทรวงมหาดไทย เป็นกรรมการ

๔

ผู้แทน คอช. ผู้แทนเครือข่ายองค์การชุมชนและผู้ทรงคุณวุฒิ (จำนวนฝ่ายละ ๕ คน) เป็นกรรมการ

๕

รองอธิบดีฯ ที่อธิบดีกรมการพัฒนาชุมชนมอบหมาย เป็นกรรมการและเลขานุการ

๖

ผู้อำนวยการสำนักเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

อำนาจหน้าที่ คือ

๑

กำหนดนโยบาย และควบคุมดูแลกิจการทั่วไปของ
ศูนย์ประสานงานองค์การชุมชน

๒

ออกระเบียบ ข้อบังคับ เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์

๓

แต่งตั้งอนุกรรมการหรือเจ้าหน้าที่เพื่อดำเนินการ
อย่างหนึ่งอย่างใดให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์

๔

จัดให้มีการประเมินผลความก้าวหน้าในการดำเนินงานของ
ศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนในทุกระดับ

๕

จัดทำฐานข้อมูลกลางเกี่ยวกับการดำเนินงาน
ศูนย์ประสานงานองค์การชุมชน

๖

ปฏิบัติการอื่นตามที่ปลัดกระทรวงมอบหมาย

สำนักงานอำนวยการคณะกรรมการกลาง ศอช. เป็นหน่วยงานภายในของกรมการพัฒนาชุมชน ภายใต้ความรับผิดชอบของสำนักเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน มีหน้าที่ปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการและธุรการให้กับคณะกรรมการกลางฯ และดำเนินการตามที่คณะกรรมการกลางฯ มอบหมาย

สำนักงานกลาง ศอช. เป็นศูนย์กลางในการพัฒนาความเข้มแข็ง ส่งเสริมและพัฒนาสวัสดิภาพและสวัสดิการของ ศอช. เป็นสื่อกลางในการประสานความร่วมมือ จัดหาทุนสนับสนุนการดำเนินงาน สนับสนุน และประสานการดำเนินกิจการของ ศอช.

๒. โครงสร้างในระดับพื้นที่ แบ่งออกเป็น ๒ ส่วน คือ

๒.๑ คณะกรรมการบริหาร ศอช. มี ๓ ระดับ ได้แก่ ระดับตำบล (ศอช.ต.)
ระดับอำเภอ (ศอช.อ.) และระดับจังหวัด (ศอช.จ.)

๒.๒ คณะทำงานส่งเสริม ศอช. มี ๓ ระดับ เช่นกัน คือ ระดับตำบล ระดับ
อำเภอ และระดับจังหวัด

คณะกรรมการบริหาร ศอช.

องค์ประกอบของศูนย์ประสานงานองค์การชุมชน แต่ละระดับ ประกอบด้วย สมาชิก และคณะกรรมการฯ ดังต่อไปนี้

ศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนระดับตำบล (ศอช.ต.)

๑. สมาชิก ประกอบด้วย

๑.๑ กลุ่ม องค์การชุมชนทั้งหมดในตำบล

๑.๒ ผู้นำที่เป็นทางการ เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น

๑.๓ ผู้นำที่ไม่เป็นทางการ เช่น ผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน (ผู้นำ อช.)

คณะกรรมการพัฒนาสตรีหมู่บ้าน (กพสม.) คณะกรรมการพัฒนาสตรีตำบล (กพสต.)

ปราชญ์ชาวบ้าน ผู้นำศาสนา เป็นต้น

๒. คณะกรรมการบริหาร ศอช.ต. โดยมาจากการเชิญผู้แทนองค์การชุมชนในตำบลทั้งหมด และประชาชนทั่วไป จัดเวทีประชาคมคัดเลือกคณะกรรมการบริหาร ศอช.ต. จำนวนไม่น้อยกว่า ๙ คน แต่ไม่เกิน ๒๕ คน

ศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนระดับอำเภอ (ศอช.อ.)

๑. สมาชิก ประกอบด้วย

๑.๑ ศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนระดับตำบล

๑.๒ กลุ่ม องค์การ เครือข่าย ระดับอำเภอ

๒. คณะกรรมการบริหาร ศอช.อ. โดยมาจากการเชิญ ศอช.ต. ทุกตำบล ตำบลละ ๒ คน องค์กรเครือข่ายพัฒนาชุมชนระดับอำเภอทุกองค์กร ๆ ละ ๒ คน และประชาชนทั่วไปในเขตอำเภอ จัดเวทีประชาคมคัดเลือกคณะกรรมการบริหาร ศอช.อ. จำนวนไม่น้อยกว่า ๙ คน แต่ไม่เกิน ๒๕ คน

ศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนระดับจังหวัด (ศอช.จ.)

๑. สมาชิก ประกอบด้วย

๑.๑ ศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนระดับอำเภอ

๑.๒ กลุ่ม องค์การ เครือข่าย ระดับจังหวัด

๒. คณะกรรมการบริหาร ศอช.จ. โดยมาจากการเชิญศอช.อ. ทุกอำเภอ อำเภอละ ๑ คน องค์กรเครือข่ายพัฒนาชุมชนระดับจังหวัดทุกองค์กร ๆ ละ ๑ คน และประชาชนทั่วไปในเขตจังหวัด จัดเวทีประชาคมคัดเลือกคณะกรรมการบริหาร ศอช.จ. จำนวนไม่น้อยกว่า ๙ คน แต่ไม่เกิน ๒๕ คน

ภารกิจ/หน้าที่

ศูนย์ประสานงานองค์การชุมชน (ศอช.) แต่ละระดับมีภารกิจ ดังนี้

๑. สนับสนุนกระบวนการจัดทำระบบฐานข้อมูล
๒. บูรณาการการจัดทำแผนชุมชนระดับตำบล ประสานแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แผนพัฒนาอำเภอ และแผนพัฒนาจังหวัด
๓. ประสานงานระหว่างองค์การชุมชนในการดำเนินงานตามแผนงานและกิจกรรม
๔. ประสานงาน และสนับสนุนกระบวนการประชาธิปไตย
๕. สนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการส่งเสริมธรรมาภิบาล การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ
๖. ประสานงานและสนับสนุนการดำเนินงานตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
๗. สนับสนุนให้มีกองทุน และสวัสดิการในชุมชน
๘. ส่งเสริมและประสานให้มีการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น การอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม
๙. สนับสนุน และเสริมสร้างภูมิคุ้มกันของสังคม การยุติความขัดแย้งในชุมชน การรักษาความสงบเรียบร้อย และความมั่นคงของประเทศ เพื่อให้เกิดความอยู่เย็นเป็นสุข ความสมานฉันท์
๑๐. ประสานงาน และส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติด
๑๑. ประสานงาน และสนับสนุนการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ การบำรุงรักษาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๑๒. ประสานงานกับหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคประชาชน ในการดำเนินกิจการของ ศอช.
๑๓. ส่งเสริมและดำเนินกิจการอื่น ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม

คณะกรรมการส่งเสริม ศอช.

๑. สมาชิก ประกอบด้วย

๑) คณะทำงานส่งเสริม ศอช.ต. ประกอบด้วย

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลหรือผู้แทน นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลหรือผู้แทน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ข้าราชการที่ปฏิบัติงานในพื้นที่หรือผู้ทรงคุณวุฒิในตำบล

๒) คณะทำงานส่งเสริม ศอช.อ. ประกอบด้วย

ข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจที่ปฏิบัติงานในอำเภอ หรือผู้ทรงคุณวุฒิ

๓) คณะทำงานส่งเสริม ศอช.จ. ประกอบด้วย

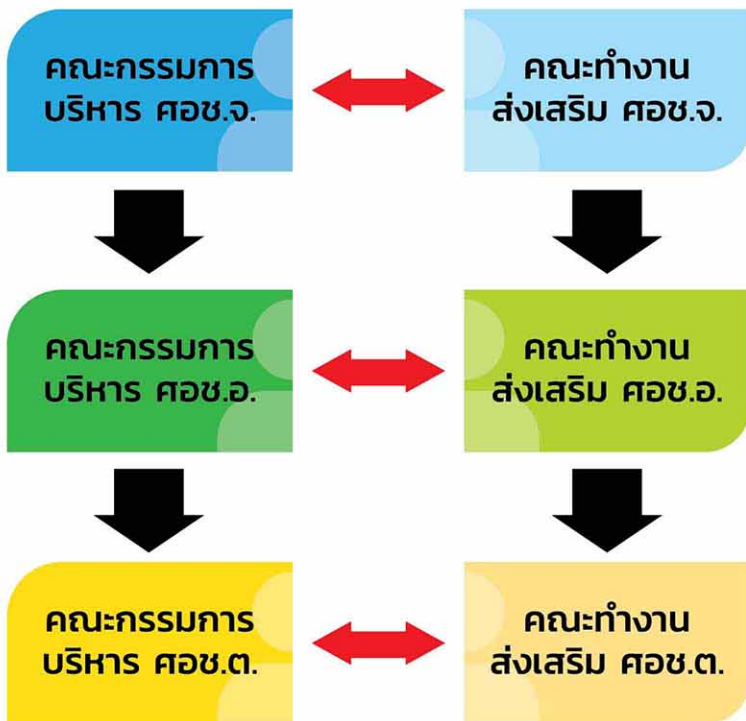
ข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจที่ปฏิบัติงานในจังหวัดหรือผู้ทรงคุณวุฒิ

๒. บทบาท/หน้าที่

๑) สนับสนุนภารกิจของ ศอช.

๒) เสริมสร้างความเข้มแข็งและพัฒนาทักษะ ด้านต่าง ๆ แก่คณะกรรมการ

๓) ให้คำปรึกษาด้านวิชาการ กฎหมาย และระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

แผนภาพ แสดงโครงสร้างในระดับพื้นที่

หลักการจัดการของ ศอช.

- เป็นสมาชิก ด้วยความสมัครใจ และมีความเป็นอิสระ
- ใช้กระบวนการมีส่วนร่วม เป็นกลไกขับเคลื่อนการดำเนินงาน
- บริหารงานและทำงานด้วยความเอื้ออาทรและช่วยเหลือเกื้อกูล
- ยึดประโยชน์ของประชาชน / ชุมชนเป็นตัวตั้งควบคุมและบริหารงาน โดย สมาชิก ตามหลักการประชาธิปไตย
- บูรณาการกิจกรรม เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม
- ดำเนินกิจกรรมตามบริบทของชุมชน
- มีการจัดระบบการสื่อสาร ทั้งภายใน ภายนอกและสู่สาธารณะ

ปัจจุบัน ศอช.

มีจำนวนทั้งสิ้น

๗,๘๓๔ แห่ง
แบ่งออกเป็น ๓ ระดับ คือ

ระดับตำบล (ศอช.ต.) จำนวน **๖,๘๘๐** แห่ง

ระดับอำเภอ (ศอช.อ.) จำนวน **๘๗๘** แห่ง

ระดับจังหวัด (ศอช.จ.) จำนวน **๗๖** แห่ง

แนวทางการจัดตั้งคณะกรรมการ คอช.

การจัดตั้งศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนควรดำเนินการอย่างเป็นกระบวนการ เพื่อสร้างความพร้อมและความเข้าใจที่ถูกต้องแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องในทุกกระดับ ทั้งในส่วนของเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน เจ้าหน้าที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน ผู้นำกลุ่มองค์กรที่มีอยู่ในชุมชน ให้เกิดความชัดเจนถึงความจำเป็น และประโยชน์ที่ทุกฝ่ายจะได้รับจากการรวมตัวเป็นเครือข่ายของภาคประชาชนในการพัฒนาชุมชนด้วยตนเองของภาคประชาชนนำไปสู่การพึ่งตนเองของชุมชน ซึ่งกระบวนการเริ่มต้นเพื่อจัดตั้ง คอช. สามารถใช้เวทีประชาคมเพื่อระดมพลังจากทุกภาคส่วนและดำเนินการเป็นขั้นตอน ดังนี้

๑.

การทบทวนความพร้อมและสร้างความเข้าใจกับเจ้าหน้าที่และทีมวิทยากร

๒.

การเตรียมความพร้อมกลุ่ม องค์กรและผู้นำชุมชน

๓.

การจัดเวทีประชาคม เพื่อจัดตั้ง คอช.

๔.

การสนับสนุนการดำเนินงานของ คอช.

๕.

การดำเนินงานตามแผน และการสรุปติดตามผล

๑. การจัดตั้งศูนย์ประสานงาน องค์การชุมชนระดับตำบล (ศอช.ต.)

คุณสมบัติ

คณะกรรมการบริหาร ศอช.ต.

๑. กลุ่ม (เช่น กลุ่มอาชีพ กลุ่มออมทรัพย์ฯ เป็นต้น)
๒. องค์กร (เช่น ผู้นำ อช. /สตรี)
๓. เครือข่าย (เช่น เครือข่ายกลุ่มออมทรัพย์ฯ เครือข่ายกองทุนหมู่บ้าน เครือข่าย OTOP)
๔. ประชาชนทั่วไป
๕. ภาคเอกชน

คณะทำงานส่งเสริม ศอช.ต.

๑. ข้าราชการ
๒. ท้องที่
๓. ท้องถิ่น
๔. รัฐวิสาหกิจ
๕. ผู้ทรงคุณวุฒิ
๖. เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน เป็นเลขานุการ

ขั้นตอนวิธีการ

๑. เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนที่ปฏิบัติงานในตำบลขออนุมัติ นายอำเภอ เชิญผู้แทนองค์กรชุมชนในตำบลทั้งหมด และประชาชนทั่วไป เข้าร่วมเวทีประชาคม
๒. ดำเนินการจัดเวทีประชาคมคัดเลือกคณะกรรมการบริหาร ศอช.ต. จำนวนไม่น้อยกว่า ๙ คน และไม่เกิน ๒๕ คน
๓. คณะกรรมการฯ ที่ได้รับการคัดเลือกตามข้อ ๒ คัดเลือกกันเอง เป็นประธาน เลขานุการและกรรมการ ตำแหน่งอื่นตามความจำเป็นและเหมาะสม
๔. เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนจัดทำประกาศรับรองผลการคัดเลือกคณะกรรมการฯ ตามมติของเวทีประชาคม และนำเสนอนายอำเภอเพื่อลงนามแต่งตั้ง

๑. ให้เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนที่ปฏิบัติงานในตำบล จัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานส่งเสริม ศอช.ต. ประกอบด้วย นายกองค์การบริหารส่วนตำบลหรือผู้แทน นายก อบท.หรือผู้แทน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ข้าราชการที่ปฏิบัติงานในตำบล หรือผู้ทรงคุณวุฒิ อื่นที่เหมาะสม
๒. คณะทำงานฯ ตามข้อ ๑ คัดเลือกกันเองเป็นประธาน โดยให้เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนทำหน้าที่เป็นเลขานุการคณะทำงาน และนำเสนอนายอำเภอ ลงนามในคำสั่งแต่งตั้ง
๓. คณะทำงานส่งเสริม ศอช.ต. และคณะกรรมการบริหาร ศอช.ต. ประชุมร่วมกันเพื่อร่างระเบียบข้อบังคับของ ศอช.ต. กำหนดวาระการดำรงตำแหน่งของทั้งสองคณะ และจัดหาสถานที่ทำการ

๒. การจัดตั้งศูนย์ประสานงาน องค์การชุมชนระดับอำเภอ (ศอช.อ.)

คุณสมบัติ

คณะกรรมการบริหาร ศอช.อ.

๑. ผู้แทน ศอช.ต. ทุกตำบล ในอำเภอ ตำบลละอย่างน้อย ๑ คน
๒. ผู้แทนเครือข่ายองค์กรชุมชนระดับอำเภออย่างน้อยเครือข่ายละ ๑ คน
๓. ผู้ทรงคุณวุฒิอื่นตามความเหมาะสม

คณะทำงานส่งเสริม ศอช.อ.

๑. ข้าราชการ
๒. พนักงานรัฐวิสาหกิจ ที่ปฏิบัติงานในอำเภอ
๓. ผู้ทรงคุณวุฒิอื่นที่เหมาะสม
๔. เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน เป็นเลขานุการ

ขั้นตอนวิธีการ

๑. เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนขออนุมัตินายอำเภอ เชิญ ศอช.ต. ทุกตำบล ๆ ละ ๒ คน เครือข่ายองค์กรพัฒนาชุมชนระดับอำเภอทุกองค์กร ๆ ละ ๒ คน และประชาชนทั่วไป จัดเวทีประชาคม เพื่อคัดเลือกคณะกรรมการบริหาร ศอช.อ. จำนวนไม่น้อยกว่า ๙ คน และไม่เกิน ๒๕ คน
๒. คณะกรรมการฯ คัดเลือกกันเอง เป็นประธาน เลขานุการ และกรรมการตำแหน่งอื่นตามความจำเป็นและเหมาะสม
๓. เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนที่ปฏิบัติงานในตำบลจัดทำประกาศรับรองผลการคัดเลือกคณะกรรมการฯ ตามมติของเวทีประชาคม และนำเสนอนายอำเภอเพื่อลงนาม

๑. ให้เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน จัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานส่งเสริม ศอช.อ. ประกอบด้วยข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจที่ปฏิบัติงานในอำเภอหรือผู้ทรงคุณวุฒิอื่นที่เหมาะสม
๒. คณะทำงานฯ ตามข้อ ๑ คัดเลือกกันเองเป็นประธาน โดยให้เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนทำหน้าที่เป็นเลขานุการ และนำเสนอนายอำเภอลงนามในคำสั่งแต่งตั้ง
๓. ให้คณะทำงานส่งเสริม ศอช.อ.และคณะกรรมการบริหาร ศอช.อ. ประชุมร่วมกันเพื่อร่างระเบียบข้อบังคับของ ศอช.อ. กำหนดวาระการดำรงตำแหน่งของทั้งสองคณะ และจัดหาสถานที่ทำการ

๓. การจัดตั้งศูนย์ประสานงาน องค์การชุมชนระดับจังหวัด (คอช.จ.)

คุณสมบัติ

คณะกรรมการบริหาร คอช.จ.

๑. ผู้แทน คอช.อ. ทุกอำเภอในจังหวัด อำเภอละอย่างน้อย ๑ คน
๒. ผู้แทนองค์การเครือข่ายพัฒนาชุมชนระดับจังหวัด องค์การละ ๑ คน
๓. ผู้แทนเครือข่ายองค์กรชุมชนอื่น ๆ ในระดับจังหวัด เครือข่ายละ ๑ คน
๔. ผู้ทรงคุณวุฒิอื่นตามความเหมาะสม

คณะทำงานส่งเสริม คอช.จ.

๑. ข้าราชการ
๒. พนักงานรัฐวิสาหกิจ ที่ปฏิบัติงานในจังหวัด
๓. ผู้ทรงคุณวุฒิอื่นที่เหมาะสม
๔. เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน เป็นเลขานุการ

ขั้นตอนวิธีการ

๑. นักวิชาการพัฒนาชุมชน สำนักงานพัฒนาชุมชน จังหวัด ขออนุมัติผู้ว่าราชการจังหวัด เชิญ คอช.อ. ทุกอำเภอ ๆ ละ ๑ คน องค์กรเครือข่ายพัฒนาชุมชน ระดับจังหวัดทุกองค์กร ๆ ละ ๑ คน และประชาชนทั่วไปในเขตจังหวัด จัดเวทีประชาคมเพื่อคัดเลือกคณะกรรมการ บริหาร คอช.จ. จำนวนไม่น้อยกว่า ๙ คน และไม่เกิน ๒๕ คน
๒. คณะกรรมการฯ คัดเลือกกันเอง เป็นประธาน เลขานุการ และกรรมการตำแหน่งอื่นตามความจำเป็น และเหมาะสม
๓. นักวิชาการพัฒนาชุมชน จัดทำประกาศรับรอง ผลการคัดเลือกคณะกรรมการบริหาร คอช.จ.ตามมติของเวทีประชาคม และนำเสนอผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อลงนาม

๑. ให้เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน จัดทำคำสั่งแต่งตั้ง คณะทำงานส่งเสริม คอช.จ. ประกอบด้วย ข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจที่ปฏิบัติงานในจังหวัดหรือผู้ทรงคุณวุฒิอื่นที่เหมาะสม
๒. คณะทำงานฯ ตามข้อ ๑ คัดเลือกกันเอง เป็นประธานโดยให้เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนทำหน้าที่เป็นเลขานุการคณะทำงาน และนำเสนอผู้ว่าราชการจังหวัดลงนามในคำสั่ง
๓. คณะทำงานส่งเสริม คอช.จ. และคณะกรรมการบริหาร คอช.จ. ประชุมร่วมกันเพื่อร่างระเบียบข้อบังคับของ คอช.จ. กำหนดวาระการดำรงตำแหน่งของทั้งสองคณะ และจัดหาสถานที่ทำการ

๑. สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ จัดส่งประกาศรับรองผลการคัดเลือกคณะกรรมการบริหาร ศอช.ต./ศอช.อ. และคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานส่งเสริม ศอช.ต./ศอช.อ. ให้สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๒. กรณีที่คณะทำงานส่งเสริม ศอช. ตำแหน่งใด ในแต่ละระดับว่างลง เนื่องจากมีการแต่งตั้งโยกย้าย สับเปลี่ยนตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือเหตุอื่นใด หรือเพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมกิจการ ศอช. ให้จัดทำคำสั่งแต่งตั้งเพิ่มเติมแล้วรายงานให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทราบ

ส่วนที่ ๑ บทบาทของ ศอช. กับการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชน “สัมมาชีพ”

หมายถึง อาชีพที่ไม่เบียดเบียนผู้อื่น
ไม่เบียดเบียนสิ่งแวดล้อมและมีรายได้มากกว่ารายจ่าย
เป็นความพยายามที่จะปรับจากการทำมาหากินเป็นทำมาค้าขาย
โดยไม่ได้อะไรสูงที่สุดเป็นตัวตั้งหรือเป็นเป้าหมายสุดท้าย
และต้องคำนึงถึงความเป็นธรรมทางสังคม
กล่าวคือ ความสุขของตนและคนทำงาน
รวมถึงประโยชน์ของผู้บริโภค และผู้รับบริการเป็นหลัก
การดำเนินงานโครงการสร้างสัมมาชีพชุมชน
โดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ถือเป็นการตอบสนองตามนโยบายของรัฐบาล
ในการลดความเหลื่อมล้ำทางสังคมและการสร้างโอกาส
ในการเข้าถึงบริการของรัฐ
โดยกำหนดพื้นที่เป้าหมายในการดำเนินงาน
จำนวน ๒๓,๕๘๙ หมู่บ้าน จากพื้นที่หมู่บ้านเป้าหมาย
ที่ผ่านการให้การศึกษาด้วย
หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อสร้างและพัฒนาอาชีพผู้นำสัมมาชีพชุมชน
๒. เพื่อส่งเสริมและพัฒนาอาชีพของครัวเรือนตามแนวสัมมาชีพชุมชนโดยการขับเคลื่อน
ภายใต้พระราชรัฐ

โดยมีเป้าหมาย คือ

“ ประชาชนได้รับการพัฒนาอาชีพและมีรายได้

๒๓,๕๘๙ หมู่บ้าน

รวม

๔๗๑,๗๘๐ ครัวเรือน

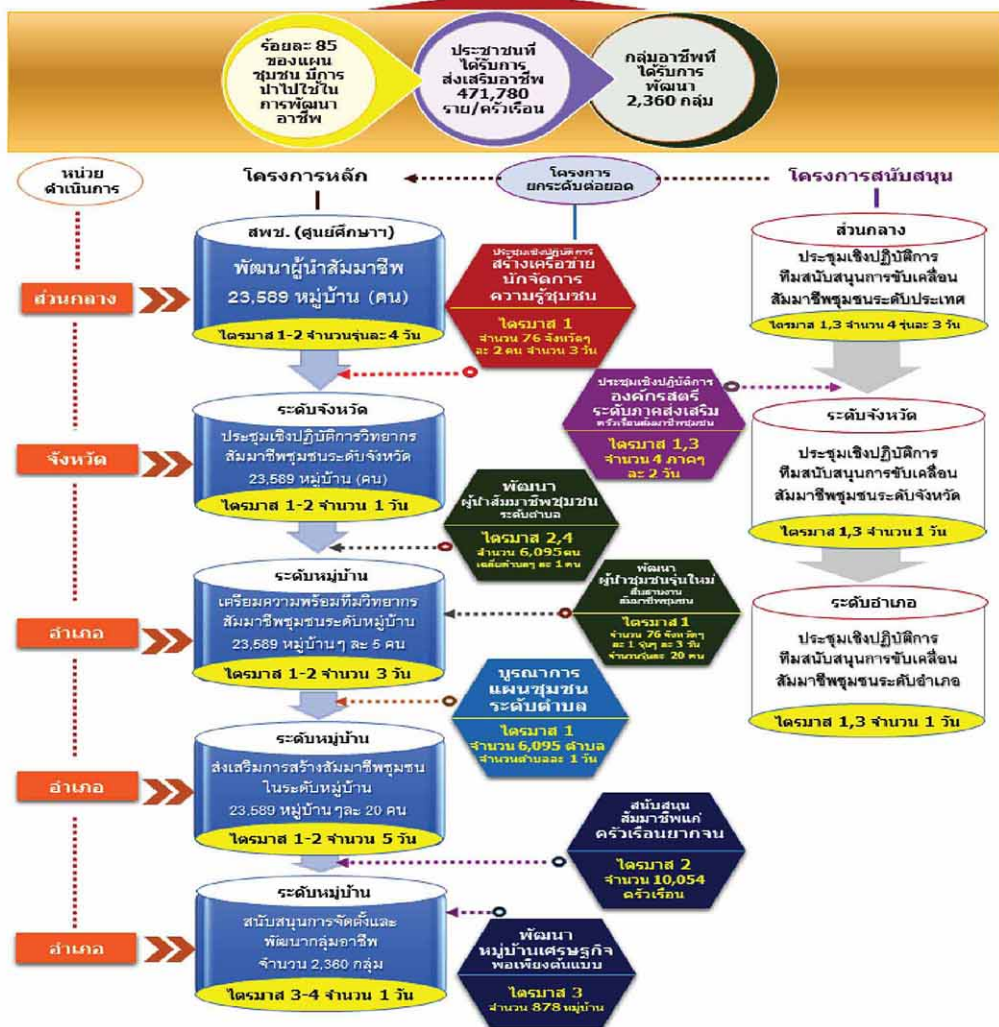
นั่นคือ ๒๐ % ของหมู่บ้านในประเทศไทย

โดยให้ชาวบ้านสอนชาวบ้านในสิ่งที่เขาอยากทำ
ฝึกปฏิบัติจริงให้สามารถนำไปเป็นอาชีพได้ ”

กระบวนการสร้างสมาชิกชุมชน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๐

เป้าหมาย>> ประชาชนได้รับการพัฒนาอาชีพและมีรายได้

ในการสนับสนุนการสร้างสัมมาชีพชุมชน โดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กรมการพัฒนาชุมชนได้มอบหมายภารกิจที่สำคัญให้กับ ๔ องค์กร ทั้งในระดับประเทศ จังหวัด และอำเภอ ทำหน้าที่เป็นทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชน ได้แก่ คณะกรรมการบริหารสำนักงานกลางศูนย์ประสานงานองค์การชุมชน หรือคณะกรรมการศูนย์ประสานงาน องค์การชุมชนระดับจังหวัด (ศอช.จ)/ศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนระดับอำเภอ (ศอช.อ.)/ ศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนระดับตำบล (ศอช.ต.) สมาคมผู้นำสตรีพัฒนาชุมชนไทยหรือ คณะกรรมการพัฒนาสตรีจังหวัด (กพสจ.)/คณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอ (กพสอ.)/ คณะกรรมการพัฒนาสตรีตำบล (กพสต.) สมาคมผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนไทย หรือคณะกรรมการ ชมรมอาสาพัฒนาชุมชนระดับจังหวัด/อำเภอ และสมาคมกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตหรือ คณะกรรมการเครือข่ายกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตระดับจังหวัด/อำเภอ หรือผู้แทน คณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต โดยมีภารกิจที่สำคัญของแต่ละองค์กร ดังนี้

บทบาทของทีมสนับสนุนในการขับเคลื่อน สัมมาชีพชุมชน

ศอช.

บูรณาการแผนชุมชนระดับตำบล เชื่อมโยงสู่แผนพัฒนาท้องถิ่น แผนพัฒนาอำเภอ และแผนพัฒนาจังหวัด เพื่อสนับสนุนครัวเรือน สัมมาชีพชุมชนและกลุ่มอาชีพ

สตรี

ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาอาชีพของครัวเรือน สัมมาชีพชุมชนและคัดเลือกครัวเรือนสัมมาชีพชุมชนตัวอย่าง

ผู้นำ อช.

ส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานของทีมวิทยากร สัมมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้านและการยกระดับครัวเรือนยากจน ตามแนวทางสัมมาชีพชุมชน

กลุ่ม ออมทรัพย์ เพื่อการผลิต

ส่งเสริมและสนับสนุนครัวเรือนสัมมาชีพชุมชน และครัวเรือน ยากจนให้สามารถเข้าถึงแหล่งทุนชุมชน

ขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชน

๑

สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด หรือศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชน จัดให้มีการฝึกอบรม หรือประชุมสัมมนา รวมทั้งให้การสนับสนุนทางวิชาการเพิ่มเติมแก่ คณะกรรมการบริหาร ศอช. และคณะทำงานส่งเสริม ศอช. ในแต่ละระดับ เพื่อให้เข้าใจบทบาทหน้าที่ และมีความรู้ความสามารถในการดำเนินงานบริหารจัดการ ศอช. ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒

เจ้าหน้าที่สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ จังหวัด และศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชน มีหน้าที่ติดตามสนับสนุน และประเมินผลการดำเนินงานของ ศอช. แต่ละระดับ อย่างใกล้ชิด รวมทั้งให้สรุปรายงานผลการปฏิบัติงานส่งกรมฯ อย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง

๓

ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานในสังกัดกระทรวงมหาดไทย รวมทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่ง ให้การสนับสนุนการดำเนินงาน และงบประมาณแก่ ศอช. และประสานความร่วมมือในการดำเนินการให้มีแผนชุมชนเพื่อรองรับการสนับสนุนงบประมาณจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัด กระทรวง ทบวง กรม ตามความเหมาะสม

๔

สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด ดำเนินการให้ ศอช. เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการ ทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชนระดับจังหวัด และแต่งตั้ง ศอช. เป็นกลไกทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชนระดับจังหวัด และอำเภอ โดยกำหนดให้ ศอช.จ. และ ศอช.อ. สนับสนุนการบูรณาการแผนชุมชนระดับตำบล และเชื่อมโยงแผนท้องถิ่น เพื่อสนับสนุนครัวเรือนสัมมาชีพชุมชนและกลุ่มอาชีพ

๕

สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด อำเภอ สนับสนุนให้มีการจัดทำแผนปฏิบัติการของ ศอช. ที่เป็นทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชนในระดับจังหวัด อำเภอ ตำบล และหมู่บ้าน/ชุมชน ในเรื่องการบูรณาการแผนชุมชนระดับตำบล และการติดตามการเชื่อมโยงแผนชุมชน

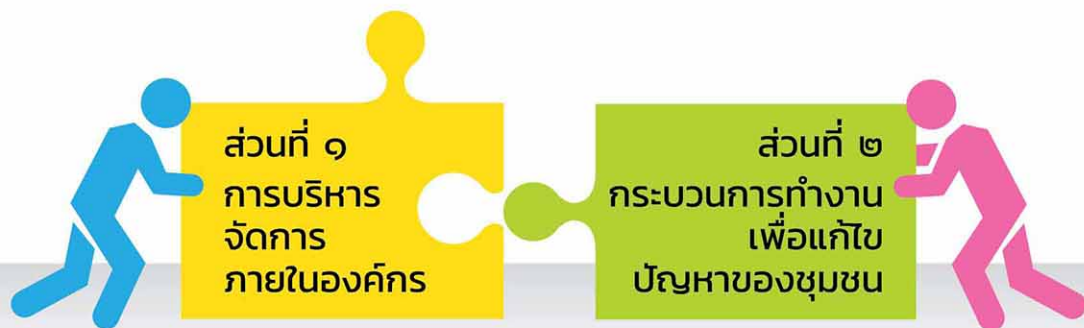
การเตรียมความพร้อมของ ศอช.

จากบทบาท/ภารกิจของศูนย์ประสานงานองค์การชุมชน
ที่มุ่งมั่นในการทำงานเพื่อที่จะแก้ไขและพัฒนาชุมชน
เพื่อสร้างความเข้มแข็งของชุมชนของตนเอง

โดยใช้กระบวนการประชาคม

เป็นกระบวนการในการทำงาน

ดังนั้น ศอช. จึงจะต้องมีเตรียมความพร้อม
ใน ๒ ส่วนด้วยกัน ดังนี้

ส่วนที่ ๑ การบริหารจัดการภายในองค์กร

๑. กรรมการทำความเข้าใจกับกลุ่ม องค์กร ผู้นำชุมชน เกี่ยวกับความสำคัญ หน้าที่ องค์กรประกอบประโยชน์ ฯลฯ ของ ศอช. โดยอาจจะจัดเวทีประชาคมระดับตำบล การจัดประชุม สัมมนาตามหมู่บ้าน หรือตามสภาพปัญหา ฯลฯ

๒. กรรมการทำความเข้าใจในการทำงานร่วมกัน และแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ ที่ชัดเจน เช่น การแบ่งงานตามพื้นที่ ตามประเภทของกลุ่ม องค์กร ตามลักษณะของปัญหา ฯลฯ

๓. การกำหนดระเบียบ ข้อตกลงร่วมกันของสมาชิก เช่น การขึ้นทะเบียนสมาชิก การรับ สมัคสมาชิก การจัดหาค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการ

๔. การจัดทำแผนการทำงานของ ศอช. ในการบริหารจัดการภายในองค์กรประจำปี เช่น การกำหนดการประชุม การจัดเวที การศึกษาดูงาน การติดต่อสื่อสาร การฝึกอบรม เฉพาะเรื่องแก่กรรมการและสมาชิก

๕. ประสานเชื่อมโยงการทำงาน ระหว่างกลุ่ม องค์กรในลักษณะเครือข่าย

ส่วนที่ ๒ กระบวนการทำงานเพื่อแก้ไขปัญหาของชุมชน

๑. การจัดทำข้อมูลชุมชน ทั้งข้อมูลทั่วไป ข้อมูล จปฐ. กชช ๒ ค. ข้อมูลกลุ่มองค์กรต่าง ๆ ข้อมูลสภาพปัญหา ความต้องการของประชาชน ฯลฯ และนำไปใช้ประโยชน์ในการทำงาน

๒. จัดทำแผนการทำงานของ คอช. เพื่อแก้ไขปัญหา และตอบสนองความต้องการของชุมชน โดยใช้ข้อมูลและการมีส่วนร่วมของประชาชน

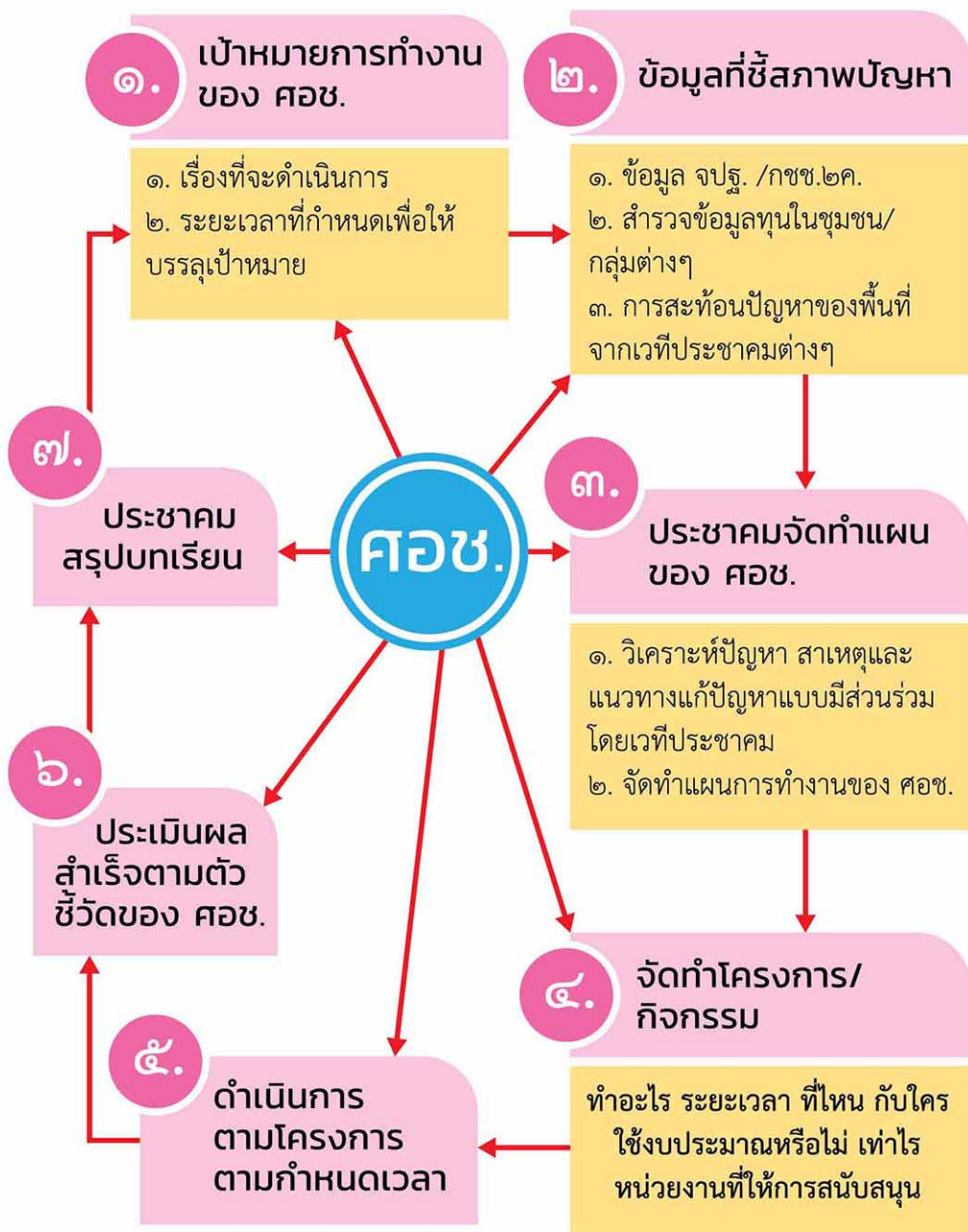
๓. กำหนดเป้าหมายการทำงาน เพื่อแก้ไขปัญหาของชุมชนให้ชัดเจนและกำหนดกิจกรรมเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามกำหนดเวลา

๔. ดำเนินกิจกรรมตามเป้าหมาย ที่สามารถดำเนินการได้เอง และประสานหน่วยงานองค์กรที่เกี่ยวข้องในกิจกรรมที่รับการสนับสนุนจากหน่วยงาน องค์กรต่าง ๆ เช่น อบต. หน่วยงานราชการ หน่วยงานเอกชน ฯลฯ

๕. การประเมิน และสรุปผลการทำงานตามแผน เป้าหมายและกิจกรรมที่วางไว้ว่าสำเร็จมากน้อยเพียงใด การดำเนินการโดยจัดเวทีประชาคม การใช้แบบประเมิน การสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง ฯลฯ

๖. ประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานให้เป็นที่รับรู้โดยทั่วกัน

แผนภาพ ผังกระบวนการทำงานเพื่อแก้ไขปัญหาในชุมชนของ ศอช.

ศอช. กับการบูรณาการ แผนชุมชนระดับตำบล

ผลจากการดำเนินงานของ ศอช. ที่ผ่านมา ได้ก่อให้เกิดผลผลิตที่สำคัญในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาชุมชน โดยเฉพาะการบูรณาการแผนชุมชน ที่สามารถนำไปเชื่อมโยงกับแผนท้องถิ่น อย่างเป็นรูปธรรม อีกทั้ง การบูรณาการแผนชุมชนระดับตำบล ถือเป็นบทบาทภารกิจหลักของศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนระดับตำบล (ศอช.ต.) ซึ่งเป็นไปตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการดำเนินงานศูนย์ประสานงานองค์การชุมชน พ.ศ.๒๕๕๑ โดยมีวัตถุประสงค์

๑. เพื่อส่งเสริมการบูรณาการแผนชุมชนระดับตำบลและการใช้ประโยชน์จากแผนชุมชนในการสร้างสัมมาชีพชุมชน ที่มุ่งเน้นการบูรณาการปัญหาความต้องการเข้าเพื่อสร้างความร่วมมือในการจัดการปัญหาและตอบสนองความต้องการ โดยมุ่งเน้นด้านการสร้างสัมมาชีพชุมชน

๒. เพื่อสนับสนุนให้คณะกรรมการศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนระดับตำบล (ศอช.ต.) เป็นกลไกหลักในการบูรณาการแผนชุมชนระดับตำบล ที่เชื่อมโยงสู่แผนพัฒนาท้องถิ่น แผนพัฒนาอำเภอ และแผนพัฒนาจังหวัด มุ่งเน้นการเพิ่มโอกาสเข้าถึงแหล่งงบประมาณที่สนับสนุนการยกระดับ/ต่อยอดการสร้างสัมมาชีพชุมชนให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

ศอช. กับการบูรณาการ แผนชุมชนระดับตำบล

ขั้นตอนการบูรณาการแผนชุมชนระดับตำบล แบ่งเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ ๑ ก่อนดำเนินการ

๑.๑ สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ ดำเนินการกำหนดกลุ่มเป้าหมายและวางรูปแบบการจัดเวทีบูรณาการแผนชุมชนระดับตำบลเพื่อเชื่อมโยงกับแผนท้องถิ่นในการสนับสนุนการสร้างสัมมาชีพชุมชน

๑.๒ สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ ดำเนินการประชุม ทิ่มีปฏิบัติการตำบล และประธานคณะกรรมการศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนระดับตำบล (ศอช.ต.) เพื่อหารือวางแผนการจัดเวทีการบูรณาการแผนชุมชนระดับตำบลร่วมกัน โดยเฉพาะการเน้นย้ำบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบที่สำคัญต่อการบูรณาการแผนชุมชนระดับตำบล เช่น การเตรียมทีมวิทยากรกระบวนการ และการประสานแผนงาน/โครงการเพื่อสนับสนุนการสร้างสัมมาชีพชุมชน เป็นต้น

๑.๓ สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ ดำเนินการประชุมคณะกรรมการศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนระดับตำบล (ศอช.ต.) เพื่อสร้างความเข้าใจในเรื่องที่สำคัญต่อการบูรณาการแผนชุมชนระดับตำบล ดังนี้

๑.๓.๑ กระบวนการบูรณาการแผนชุมชนระดับตำบล (ศอช.ต.) ต้องรู้บทบาทหน้าที่ตนเองและต้องรู้ว่าจะแสดงบทบาทอย่างไรต่อการดำเนินการบูรณาการแผนชุมชนระดับตำบล ต้องรู้ที่มาของแผนชุมชน และแผนชุมชนระดับตำบล

๑.๓.๒ กำหนดแผนปฏิบัติการ

๑.๓.๓ สร้างความเข้าใจโครงร่างเล่มแผนชุมชนระดับตำบล

๑.๓.๔ กำหนดบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ

๑.๓.๕ ประสานหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนตามแนวทางประชารัฐเข้าร่วมเวทีฯ เพื่อเชื่อมโยงแผนงาน/โครงการในการพัฒนาหมู่บ้าน/ตำบล

๑.๓.๖ ประสานขอรับแผนชุมชนจากทุกหมู่บ้าน/ชุมชน

๑.๓.๗ ประสานขอรับข้อมูลตำบลจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๑.๓.๘ ประสานขอรับข้อมูลต่าง ๆ จากหน่วยงานภาคีการพัฒนาที่เกี่ยวข้องเช่น เกษตร สาธารณสุข กศน. และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๑.๔ สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ ส่งเสริมและสนับสนุนคณะกรรมการศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนระดับตำบล (ศอช.ต.) ดำเนินการรวบรวมแผนชุมชน/หมู่บ้าน ให้ครบทุกหมู่บ้าน แล้วจึงนำมาวิเคราะห์ และสังเคราะห์จัดกลุ่มปัญหา/ความต้องการ จัดลำดับความสำคัญ จัดกลุ่มแผนงาน/โครงการ โดยขอให้เน้นย้ำในเรื่องการส่งเสริมอาชีพเป็นลำดับแรก เพื่อเป็นข้อมูลในการยกร่างการบูรณาการแผนชุมชนระดับตำบล

๑.๕ สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ ส่งเสริมและสนับสนุนคณะกรรมการศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนระดับตำบล (ศอช.ต.) ดำเนินการยกร่างการบูรณาการแผนชุมชนระดับตำบลตามแบบฟอร์มที่กำหนด โดยการจัดประชุมนำผลการวิเคราะห์แผนชุมชน จากทุกหมู่บ้านมารวมกัน แล้วยกร่าง **“แผนชุมชนระดับตำบล”** ก่อนนำเสนอ เวทีบูรณาการแผนชุมชนระดับตำบล เพื่อลดขั้นตอนการทำงานและทำให้ผลงานมีคุณภาพ เพราะได้ผ่านกระบวนการกลั่นกรองมาก่อน

๑.๖ สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ ส่งเสริมและสนับสนุนคณะกรรมการศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนระดับตำบล (ศอช.ต.) ดำเนินการกำหนดและเตรียมดำเนินการประสานการจัดเวทีบูรณาการแผนฯ อาทิเช่น การกำหนดเวลาและสถานที่ดำเนินการจัดเวทีฯ และการมีหนังสือเชิญผู้เข้าร่วมเวทีตามแนวทางประชาธิปไตย ประกอบด้วย ผู้นำชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคีภาครัฐระดับตำบล และภาคเอกชน เป็นต้น

คอช. กับการบูรณาการ แผนชุมชนระดับตำบล

ระยะที่ ๒ ระหว่างดำเนินการ

๒.๑ แนะนำคณะกรรมการฯ/ทีมงานบูรณาการแผนชุมชนระดับตำบล

๒.๒ ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการจัดเวทีบูรณาการแผนชุมชนระดับตำบล

๒.๓ ดำเนินการบูรณาการแผนชุมชนระดับตำบลที่มุ่งเน้นการสนับสนุน
การสร้างสัมมาชีพชุมชน โดยมีวิธีการ ดังนี้

๒.๓.๑ วิทยากรกระบวนการทำงานที่กระตุ้นให้ผู้เข้าร่วมเวที ร่วม
วิเคราะห์ข้อมูลของแต่ละหมู่บ้านวิเคราะห์สถานการณ์ตำบลเพื่อสังเคราะห์
เป็นภาพรวมของตำบลด้วยเทคนิค SWOT หรือเทคนิคอื่นตามความเหมาะสม
โดยนำแผนชุมชนทุกหมู่บ้าน/ทุกชุมชนในตำบลมาวิเคราะห์ร่วมกัน โดยใช้
เวทีประชาคมช่วยกันค้นหาว่า ตำบลมีปัญหาอะไรบ้างมากหรือน้อย จำเป็น
เร่งด่วนต้องแก้ไขขนาดไหน อย่างไร เป็นปัญหาที่เกิดจากปัจจัยในชุมชนเอง
หรือเกิดจากปัจจัยภายนอกที่ส่งผลกระทบต่อคนส่วนใหญ่ในตำบล โดยนำ
ข้อมูลทั้ง ๒ ประเภทมารวบรวมและประมวลผล ค้นหาศักยภาพของตำบล
จากข้อมูลพื้นฐานของชุมชนและวิเคราะห์คุณภาพชีวิต รายรับ รายจ่าย
เงินออม และหนี้สิน ในภาพรวมของตำบลจากข้อมูลพื้นฐานของครัวเรือน
เช่น ข้อมูล จปฐ. กชช.๒ค และข้อมูลบัญชีครัวเรือน ฯลฯ เพื่อให้ทุกฝ่าย
ที่เกี่ยวข้องได้รับรู้ปัญหาและหาแนวทางแก้ไขในภาพรวมของตำบลร่วมกัน
อย่างมีเป้าหมาย

๒.๓.๒ นำข้อมูลทั่วไป และข้อมูล ที่เจาะลึกแต่ละด้าน เช่น ทุนชุมชน
ทั้งที่เป็นเงินและไม่ใช่งเงิน ธุรกิจชุมชน วัฒนธรรมชุมชน สุขภาพคน ฯลฯ
ของแต่ละหมู่บ้าน/ชุมชน มารวบรวมเป็นข้อมูลระดับตำบล เพื่อใช้ในการ
วิเคราะห์ จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส และข้อจำกัดของชุมชนให้มีความแม่นยำ
ชัดเจนสามารถนำมากำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมายและทิศทางการพัฒนาชุมชน
ได้อย่างเหมาะสมกับบริบทของตำบล สำหรับการวางแผนแก้ไขปัญหาเพื่อ
บูรณาการแผนชุมชนระดับตำบล มีรายละเอียดการดำเนินงาน ดังนี้

๑) วิเคราะห์ชุมชนโดยนำข้อมูลพื้นฐานของชุมชนและข้อมูลพื้นฐานของครัวเรือน มาวิเคราะห์ เพื่อให้รู้ว่าในตำบลมีทรัพยากรอะไรบ้างที่จะส่งเสริมสัมมาชีพชุมชนหรือที่เกี่ยวข้องกับปัญหาที่ชุมชนต้องการแก้ไข

๒) การค้นหา โอกาส และแนวทางแก้ไขปัญหา สามารถใช้ข้อมูลพื้นฐานของครัวเรือน วิเคราะห์คุณภาพชีวิตในมิติด้านต่าง ๆ เช่น เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมด้านการเรียนรู้ ด้านสุขภาวะ ฯลฯ มาเชื่อมโยงกับเป้าหมายการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในตำบลโดยนำมาบูรณาการและจัดทำเป็นโครงการต่าง ๆ ตามประเด็นที่เป็นปัญหาร่วม

๓) การกำหนดเป้าหมายหรือวิสัยทัศน์ เป็นการกำหนดทิศทางการพัฒนาตำบลซึ่งมีทิศทางระยะสั้น ระยะกลาง หรือ ระยะยาว โดยใช้ข้อมูลในการค้นหาปัญหา สาเหตุ ความจำเป็น ความต้องการจัดลำดับและประเมินตนเอง และนำมากำหนดเป้าหมายหรือวิสัยทัศน์ของตำบล

๔) การกำหนดรายละเอียดการวางแผนเพื่อแก้ไขปัญหาประกอบด้วย การนำปัญหาที่ชุมชนส่วนใหญ่ได้ ได้รับความเดือดร้อนหรือผลกระทบ ในวงกว้าง มาเป็นประเด็นในการ บูรณาการแผนชุมชนระดับตำบล ฉะนั้นจะเห็นว่าการบูรณาการแผน มีใช้การนำแผนของหมู่บ้าน/ชุมชน มารวมกันเท่านั้น

คสช.กับการบูรณาการ แผนชุมชนระดับตำบล

๕) จัดกลุ่มแผนงาน/โครงการ เพื่อแสวงหาแหล่งงบประมาณให้เหมาะสมกับแผนงาน/โครงการ ดังนั้น จึงต้อง รู้ว่าแต่ละแผนงาน/โครงการ จะขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานใดหรือกำหนดหน่วยงานเจ้าภาพ เพื่อจะได้ประสานเชื่อมโยงกับผู้ที่เกี่ยวข้องต่อไปโดยจัดกลุ่มแผนงาน/โครงการ เป็น ๓ กลุ่ม ดังนี้

แผนงาน/โครงการที่ทำเองได้ เช่น การลดรายจ่ายในครัวเรือน ด้วยการปลูกผักสวนครัว ลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็น หรือลดต้นทุนการผลิตด้วยการทำปุ๋ยหมัก เป็นต้น

แผนที่ต้องทำร่วม เป็นแผนที่ต้องประสานขอรับความร่วมมือกับหลายภาคส่วนโดยมีการร่วมกันในด้านทรัพยากร คน หรือ เงิน เช่น โครงการดูแลสุขภาพชุมชน ร่วมกับสำนักงานสาธารณสุขอำเภอ โครงการปลูกข้าวพันธุ์ดี ร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอ ด้านการตลาดกับเอกชนหรือบริษัทประชารัฐรักสามัคคีจังหวัด เป็นต้น

แผนที่ต้องขอรับการสนับสนุน เป็นแผนที่ต้องมีการประสานเชื่อมโยงกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะปัญหาที่ส่งผลกระทบในวงกว้างและเป็นปัญหาร่วมกันหลายพื้นที่ หากสามารถจัดทำรายละเอียดต่าง ๆ ให้ครบถ้วนและสอดคล้องเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ เป้าหมาย/ตัวชี้วัด ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ชัดเจน แผนงาน/โครงการดังกล่าวย่อมมีโอกาสได้รับการสนับสนุนสูงกว่า แผนงาน/โครงการที่ไม่ชัดเจน

๖) การจัดลำดับแผนงาน/โครงการ จัดโดยยึดหลักความสำคัญ ความจำเป็นหรือความสามารถในการแก้ไขปัญหาความต้องการของชุมชนผ่านเวทีประชาคมโดยใช้วิธีการต่าง ๆ เช่น การอภิปรายถึงความสำคัญของโครงการ การใช้เสียงส่วนใหญ่จากการโหวตออกเสียงสนับสนุนในเวทีประชาคม หรือการประเมินข้อมูลด้วยตารางวิเคราะห์คะแนนความสำคัญของแผนงาน/โครงการการบูรณาการแผนชุมชนระดับตำบล จำเป็นต้องวิเคราะห์ ทั้งปัญหา/

อุปสรรค และโอกาสที่จะเกิดขึ้นรอบด้าน ทั้งนี้ เพื่อให้ชุมชนสามารถแสวงหาความร่วมมือและโอกาสในการขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อย่างเป็นรูปธรรมและสอดคล้องกับเป้าหมายของหน่วยงานที่ขอรับการสนับสนุนในทุกระดับ ฉะนั้นรูปแบบการนำเสนอ แผนงาน/โครงการก็ควรจะทำให้สอดคล้องกับแหล่งงบประมาณ โดยจัดทำเป็นแผนงาน/โครงการ ซึ่งครอบคลุมทั้ง ๕ ด้าน ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมและคุณภาพชีวิต ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านความมั่นคงและความสงบ และด้านบริหารจัดการ พร้อมทั้งกำหนดผู้รับผิดชอบประสานแผนฯ ของแต่ละด้านและให้มีแผนงาน/โครงการด้านการส่งเสริมการสร้างสัมมาชีพทั้งในระดับครัวเรือนและระดับกลุ่มในภาพรวมของตำบล ที่ชัดเจน

๗) การยกร่างแผนชุมชนระดับตำบลเพื่อขอความเห็นชอบ คือ การจัดทำร่างแผนชุมชนระดับตำบลตามมติที่ประชุมของเวทีบูรณาการแผนชุมชนระดับตำบล เพื่อนำเข้าสู่เวทีประชาพิจารณ์ในระดับตำบลอีกครั้ง เพื่อให้ความเห็นชอบและประกาศใช้ต่อไป

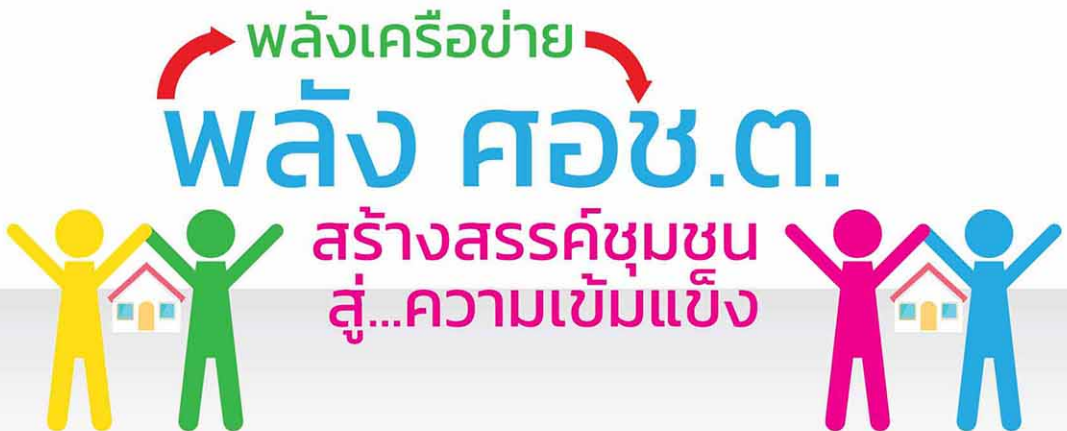
๘) จัดทำรูปเล่มแผนชุมชนระดับตำบลฉบับสมบูรณ์ จำนวน ๒ - ๔ เล่ม เพื่อส่งมอบให้ องค์รปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ (อบต./เทศบาลตำบล) เพื่อนำไปบรรจุในข้อบัญญัติงบประมาณ ส่งให้อำเภอเพื่อประสานการปฏิบัติ

ศอช. กับการบูรณาการ แผนชุมชนระดับตำบล

เก็บไว้ที่ตำบลหรือที่ทำการของ ศอช.ต. และอาจส่งให้หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง ตามความเหมาะสม ทั้งนี้ วิธีการส่งมอบควรกำหนดรูปแบบให้เป็นทางการ เช่น การยกทีมคณะทำงานไปส่งมอบในที่ประชุมขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ (อบต./เทศบาลตำบล) ที่ประชุมอำเภอ หรือส่งมอบ โดยตรงกับผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น โดยให้มีพยาน/สร้างความ สำคัญในการส่งมอบ และให้คำนึงถึงแนวทางที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด เพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนในการดำเนินงาน

ระยะที่ ๓ ระหว่างดำเนินการ

สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ ส่งเสริมและสนับสนุนคณะกรรมการ ศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนระดับตำบล (ศอช.ต.) ดำเนินการติดตามความก้าวหน้า ในการดำเนินโครงการการประเมินผลสำเร็จของโครงการและการประชาสัมพันธ์ ความก้าวหน้าในการดำเนินการอย่างต่อเนื่องทุกขั้นตอน เพื่อให้เกิดการรับรู้ทั้ง แนวตั้ง แนวนราบ และคืนกลับสู่ชุมชน

การสนับสนุนการดำเนินงาน ของ ศอช.

การดำเนินงานของศูนย์ประสานงานองค์การชุมชน (ศอช.) นอกจากองค์กรชุมชนจะดำเนินการด้วยตนเองแล้ว ยังต้องอาศัยความร่วมมือ ร่วมใจ จากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดผลเป็นรูปธรรมตรงตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพเกิดประโยชน์สูงสุด กรมการพัฒนาชุมชนได้กำหนดบทบาทให้ เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด เป็นหน่วยส่งเสริม สนับสนุน และให้คำแนะนำในการดำเนินงานของศูนย์ประสานงานองค์การชุมชน (ศอช.)

ปัจจัยแห่งความสำเร็จของ ศอช.

การบริหารแนวราบ ยึดการมีส่วนร่วมของสมาชิก
และการพัฒนาแบบองค์รวม

การพัฒนาระบบฐานข้อมูลทุนทางสังคมและศักยภาพของตำบล

การเป็นกลไกขับเคลื่อนและบูรณาการการจัดการทำแผนชุมชน
แผนพัฒนา อปท. และแผนพัฒนาจังหวัด

การเชื่อมประสานสัมพันธ์ ระหว่างผู้นำ กลุ่ม/องค์กร องค์กร
อปท. หน่วยงานราชการ และภาคเอกชน

เคล็ดลับความสำเร็จของ ศอช.

“ เกิดต้องดี ตีต้องดัง หยุดยั้งความขัดแย้ง ชัดเจนแหล่งข้อมูล เกื้อกูลการพัฒนา ”

โดย
นายธนภัทร บำรุงเขตต์
ประธาน ศอช.จ.ขอนแก่น

เกิดต้องดี

หมายถึง การก่อตั้ง ศอช. ในเบื้องต้นควรมีกลุ่ม/องค์กรและเครือข่าย รวมถึงปราชญ์ชาวบ้าน ผู้ทรงคุณวุฒิ ข้าราชการหน่วยงานต่าง ๆ ที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ เข้าร่วมในเวทีประชาคมอย่าง พร้อมเพรียง มีการชี้แจงวัตถุประสงค์และความสำคัญ รวมถึงบทบาทหน้าที่ของ ศอช. อย่าง ชัดเจน แล้วทำการคัดเลือกผู้แทนจากทุกภาคส่วนดังกล่าวที่มีจิตใจเสียสละ มีความพร้อมที่จะ เข้ามาเป็น คณะกรรมการบริหาร ศอช. ถ้าเริ่มต้นได้ครบถ้วนดังนี้ ก็ถือว่าการก่อกำเนิด ศอช. ดีแล้ว

ตีต้องดัง

หมายถึง การประชาสัมพันธ์ ให้ผู้ที่อยู่ในองค์กรเครือข่าย ได้รับรู้รับทราบถึง ศอช. ในทุก ๆ ด้าน รวมถึงการประชาสัมพันธ์ให้คนในชุมชนและผู้ที่เกี่ยวข้องในทุกภาคส่วนด้วย และต้องทำอย่าง สม่ำเสมอ คณะกรรมการบริหาร ศอช. ต้องแสดงตนในทุก ๆ แห่งที่มีโอกาส ว่าตนเป็นหนึ่งใน คณะกรรมการบริหาร ศอช. ด้วย อาจมีป้ายที่ตั้งสำนักงาน มีเสื้อที่มีสัญลักษณ์ ศอช. สวมใส่ เป็นทีมก็ได้ และหากใช้หอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน ตำบล ในการประชาสัมพันธ์งาน และ ผลงานของ ศอช. ได้ก็จะเป็นการสร้างการรับรู้ที่ดียิ่ง

เคล็ดลับความสำเร็จของ คอช.

หยุดยังความขัดแย้ง

หมายถึง เมื่อกลุ่ม/องค์กร เครือข่าย ผู้นำที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการต่าง ๆ ได้มาทำงานร่วมกัน ได้พูดคุยปรึกษาหารือกันในเรื่องที่เกี่ยวกับการพัฒนาและแก้ไขปัญหามุมชนบ่อยครั้งขึ้นก็จะทำให้เกิดความเข้าใจกันมากขึ้น ช่องว่างของความไม่เข้าใจกันก็จะค่อย ๆ แคบลง ความขัดแย้งค่อย ๆ ลดลง จนทำให้เกิดความรักความสามัคคีมากขึ้น

ขัดแย้งแหล่งข้อมูล

หมายถึง การทำงานของ คอช. ต้องทำจากฐานข้อมูลจริงที่มีอยู่ในชุมชน ทุกกลุ่ม/องค์กร เครือข่าย ต้องมีข้อมูลมาแลกเปลี่ยนกัน และมีการบันทึกและจัดเก็บไว้ในสำนักงาน คอช.ต. นั้น ๆ ด้วย ไม่ว่าจะเป็นข้อมูล จปฐ., กชช๒ค., ข้อมูลกลุ่ม/องค์กร เครือข่าย , ข้อมูลผู้นำชุมชน ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ และที่สำคัญที่สุดคือข้อมูลจากแผนพัฒนาหมู่บ้าน แผนพัฒนาตำบล และอาจมีข้อมูลอื่น ๆ ที่สำคัญและเป็นประโยชน์ต่อชุมชนเมื่อมีหน่วยงานต่าง ๆ ต้องการข้อมูลในชุมชนก็สามารถนำออกมาใช้ประโยชน์ได้ง่ายเพราะคณะกรรมการบริหาร คอช.ต. เป็นผู้ที่อ่านข้อมูลได้ ใช้ข้อมูลเป็น

เกื้อกูลการพัฒนา

หมายถึง เมื่อ คอช. เป็นเครือข่ายองค์การชุมชนที่เกิดจากกระบวนการมีส่วนร่วมในทุก ๆ ภาคส่วนของชุมชน อันมีความหลากหลายทั้งบทบาท หน้าที่ ความรู้ความสามารถ เป็นองค์กรที่ได้รับการยอมรับจากในชุมชนและจากภายนอกชุมชน มีความสามัคคีเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน มีฐานข้อมูลที่จำเป็นและสำคัญสำหรับใช้ในการพัฒนาและแก้ไขปัญหามุมชนที่ชัดเจนครอบคลุมในทุก ๆ ด้านอย่างครบถ้วนแล้ว ก็ทำให้ คอช. เป็นองค์กรหลักในการรองรับแผนการพัฒนาและแก้ไขปัญหามาจากทุกกระทรวง ทบวง กรม รวมถึงภาคเอกชน และท้องถิ่นเพื่อนำไปสู่การพัฒนาสู่ท้องถิ่นของตนได้อย่างสง่างาม

“คอช. ประสานงานง่าย ได้กลุ่มครบ จบในขั้นตอนเดียว”

ภาคผนวก

๑. ตัวอย่างแผนชุมชนระดับตำบล
๒. ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการดำเนินงานศูนย์ประสานงานองค์การชุมชน พ.ศ. ๒๕๕๑
๓. ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินงาน ศูนย์ประสานงานองค์การชุมชน พ.ศ. ๒๕๕๑
๔. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับศูนย์ประสานงานองค์การชุมชน
 - แบบขอจัดตั้ง ศอช.
 - แบบข้อมูล ศอช.
 - ระเบียบข้อบังคับของ ศอช.
 - หนังสือมอบหมายทำการแทน
 - หนังสือให้ความยินยอมใช้สถานที่เป็นสถานที่ทำการของ ศอช.
 - บัญชีรายชื่อ ศอช.
 - แบบบัตรประจำตัวกรรมการบริหาร ศอช.

ภาคผนวก ๑

ตัวอย่าง แผนชุมชนระดับตำบล

แผนชุมชนระดับตำบล

ประจำปี พ.ศ.

ตำบล.....

อำเภอ.....จังหวัด.....

แผนชุมชนระดับตำบล

ประจำปี พ.ศ.

ตำบล.....

อำเภอ.....จังหวัด.....

คณะกรรมการศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนตำบล.....
ได้ประชุมพิจารณาแผนชุมชนระดับตำบล มีมติเห็นชอบและรับรองแล้ว

เมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.

(ลงชื่อ)

(.....)

ประธานคณะกรรมการ

ศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนตำบล.....

คำอธิบายเพิ่มเติม

การลงวันที่ / เดือน นั้นขอให้ลงวันที่จัดประชาคมเพื่อพิจารณาแผนชุมชนระดับตำบล แล้วมีมติเห็นชอบและรับรอง พร้อมประกาศใช้ กำหนดให้อยู่ในระหว่างเดือนมี.ค.-พ.ค. ของทุกปี (กรณีปี ๒๕๖๐ ให้อยู่ในภายในเดือนมกราคม) เสร็จแล้วลงลายมือชื่อประธาน สอช.ต.

คำนำ

การจัดแผนชุมชนระดับตำบลฉบับนี้ มีความสำคัญยิ่งต่อการส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดกระบวนการเรียนรู้และการจัดการตนเองของคนในตำบล ผ่านกลไกการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนทุกหมู่บ้านในตำบล โดยมีการค้นหา รวบรวมข้อมูลความรู้ และสร้างกระบวนการวิเคราะห์ปัญหา เพื่อร่วมกันกำหนดทิศทางการพัฒนาหมู่บ้านเชื่อมโยงสู่ระดับตำบลที่สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการที่แท้จริง สามารถแก้ไขปัญหาที่หมู่บ้านและตำบลเผชิญร่วมกันอยู่ได้ รวมทั้งก่อเกิดการค้นหาคำยทางจากทรัพยากรธรรมชาติ ฝีมือ ทักษะของคนในตำบล เพื่อแก้ไขปัญหาของตำบล ลดการพึ่งพาจากภายนอก เพื่อให้ชุมชนเข้มแข็งและพึ่งตนเองได้

สำหรับกระบวนการทบทวน และปรับปรุงแผนชุมชนระดับตำบลของตำบล.....

ได้ก่อเกิดจากกลไกของศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนระดับตำบล (ศอช.ต.) ที่เป็นการมีส่วนร่วมของผู้นำกลุ่ม/องค์การ ผู้ใหญ่บ้าน กำนันและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจากทุกหมู่บ้าน พร้อมทั้งการส่งเสริมและสนับสนุนจากส่วนราชการ/ภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องภายใต้ทิวคณาทำงาน เพื่อร่วมกันบูรณาการปัญหาและความต้องการจากทุกหมู่บ้านเชื่อมโยงสู่ตำบลผ่านเวทีประชาคมตำบลที่สร้างกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันจากข้อมูลที่ได้จากการจัดเก็บนำมาวิเคราะห์ข้อมูลจนไปสู่การกำหนดแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมที่ตอบสนองต่อปัญหาและความต้องการของหมู่บ้านเชื่อมโยงสู่ตำบล โดยกำหนดออกมา ๓ กลุ่มโครงการ/กิจกรรม คือ โครงการ/กิจกรรมที่ดำเนินการได้เอง โครงการ/กิจกรรมที่ต้องดำเนินการร่วมกันกับหน่วยงานภายนอก และโครงการ/กิจกรรมที่ต้องขอรับการสนับสนุนจากภายนอก

ศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนระดับตำบล หวังเป็นอย่างยิ่งว่าแผนชุมชนระดับตำบลเล่มนี้จะเป็นประโยชน์แก่หน่วยงานราชการ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคมและผู้ที่เกี่ยวข้องได้นำไปใช้ในการประสานเชื่อมโยงสู่แผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และแผนพัฒนาอำเภอ จังหวัด/กลุ่มจังหวัด เพื่อการแก้ไขปัญหา และตอบสนองความต้องการของหมู่บ้าน และตำบลได้อย่างทั่วถึง และอันจะเป็นประโยชน์ต่อการพึ่งพาตนเองได้ของชุมชนต่อศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนระดับตำบล

เดือน..... พ.ศ.

สารบัญ

หน้า

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของตำบล

ส่วนที่ ๒ การวิเคราะห์ข้อมูล

๒.๒ จุดอ่อน จุดแข็ง

๒.๓ โอกาส ภัยคุกคาม

๒.๔ วิสัยทัศน์ (ทิศทางการพัฒนาตำบล)

๒.๕ ยุทธศาสตร์ กลยุทธ์

ส่วนที่ ๓ โครงการ/กิจกรรมการบูรณาการแผนชุมชนระดับตำบล

๓.๑ โครงการ/กิจกรรม เรียงตามลำดับความสำคัญ

๓.๒ โครงการ/กิจกรรม แยกแต่ละด้าน

ส่วนที่ ๔ การทบทวนแผนชุมชนระดับตำบล

ส่วนที่ ๕ เรื่องอื่น ๆ

(ที่เห็นว่าสำคัญและควรบรรจุไว้ในเอกสารการบูรณาการแผนชุมชนระดับตำบล)

ภาคผนวก

แผนชุมชนระดับตำบล

ตำบล.....

อำเภอ..... จังหวัด.....

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของตำบล

๑. แผนที่ตำบล

๒. ประวัติความเป็นมาของตำบล.....

๓. พื้นที่ทั้งหมดไร่.....หรือ ตารางกิโลเมตร

๔. อาณาเขต

ตำบล.....ตั้งอยู่ในอำเภอ.....

จังหวัด.....ห่างจากอำเภอ.....

ไปทางทิศ.....กิโลเมตร

ห่างจากจังหวัด.....ไปทางทิศ.....กิโลเมตร

มีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับ.....

ทิศใต้ ติดต่อกับ.....

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ.....

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ.....

๕. ลักษณะภูมิประเทศ.....

๖. จำนวนประชากรรวมทั้งสิ้น.....คน แยกเป็น ชาย.....คน หญิง.....คน

๖.๑ ผู้สูงอายุ (อายุ ๖๐ ปี บริบูรณ์ขึ้นไป) รวมทั้งสิ้น.....คน แยกเป็น
ชาย.....คน หญิง.....คน

๖.๒ คนพิการ รวมทั้งสิ้น.....คน แยกเป็น ชาย.....คน หญิง.....คน

๗. จำนวนครัวเรือน ครัวเรือน

๘. การประกอบอาชีพ

๘.๑ อาชีพหลักของครัวเรือน

๘.๑.๑ อาชีพ..... จำนวน.....ครัวเรือน

๘.๑.๒ อาชีพ..... จำนวน.....ครัวเรือน

๘.๑.๓ อาชีพ..... จำนวน.....ครัวเรือน

๘.๑.๔ อาชีพ..... จำนวน.....ครัวเรือน

๘.๒ อาชีพเสริมหรืออาชีพรอง

๘.๒.๑ อาชีพ..... จำนวน.....ครัวเรือน

๘.๒.๒ อาชีพ..... จำนวน.....ครัวเรือน

๘.๒.๓ อาชีพ..... จำนวน.....ครัวเรือน

๘.๒.๔ อาชีพ..... จำนวน.....ครัวเรือน

๙. ผู้ว่างงาน จำนวน.....คน แยกเป็น

๙.๑ กลุ่มอายุ ๑๓ - ๑๘ ปี จำนวน.....คน

๙.๒ กลุ่มอายุ ๑๙ - ๒๔ ปี จำนวน.....คน

๙.๓ กลุ่มอายุ ๒๕ ปี ขึ้นไป จำนวน.....คน

๑๐. ตำบลมีรายได้.....บาท/ปี รายจ่าย.....บาท/ปี
มีหนี้สิน.....บาท/ปี

๑๑. รายได้เฉลี่ยของประชากร (ตามเกณฑ์ จปฐ. ปี.....)

จำนวน.....บาท/คน/ปี

ครัวเรือนยากจน (รายได้ไม่ถึง ๓๐,๐๐๐ บาท คน/ปี) ปี.....

จำนวน..... ครัวเรือน

๑๒. จำนวนกลุ่มกิจกรรม / อาชีพ มีจำนวน.....กลุ่ม ดังนี้

- ๑๒.๑ ชื่อกลุ่มกิจกรรม / อาชีพ.....จำนวนสมาชิก.....คน
๑๒.๒ ชื่อกลุ่มกิจกรรม / อาชีพ.....จำนวนสมาชิก.....คน
๑๒.๓ ชื่อกลุ่มกิจกรรม / อาชีพ.....จำนวนสมาชิก.....คน
๑๒.๔ ชื่อกลุ่มกิจกรรม / อาชีพ.....จำนวนสมาชิก.....คน

๑๓. กองทุนในตำบล มีจำนวน.....กองทุน ดังนี้

- ๑๓.๑ ชื่อกองทุน..... มีจำนวน.....กองทุน
มีงบประมาณรวม.....บาท
๑๓.๒ ชื่อกองทุน..... มีจำนวน.....กองทุน
มีงบประมาณรวม.....บาท
๑๓.๓ ชื่อกองทุน..... มีจำนวน.....กองทุน
มีงบประมาณรวม.....บาท
๑๓.๔ ชื่อกองทุน..... มีจำนวน.....กองทุน
มีงบประมาณรวม.....บาท

๑๔. ข้อมูลความต้องการพัฒนาฝีมือแรงงานของประชาชน

- ๑๔.๑ ชื่อกิจกรรม/อาชีพ..... จำนวน.....คน
๑๔.๒ ชื่อกิจกรรม/อาชีพ..... จำนวน.....คน
๑๔.๓ ชื่อกิจกรรม/อาชีพ..... จำนวน.....คน
๑๔.๔ ชื่อกิจกรรม/อาชีพ..... จำนวน.....คน

๑๕. ข้อมูลคมนาคม/สาธารณูปโภค

๑๕.๑ การเดินทางเข้าตำบล

.....
.....

๑๕.๒ สาธารณูปโภค

.....
.....

๑๕.๓ แหล่งน้ำ

.....
.....

คำอธิบายเพิ่มเติมส่วนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของตำบล

- แผนที่ตำบลนั้น สามารถวาดขึ้นเองหรือใช้คอมพิวเตอร์ช่วยทำขึ้นก็ได้ตามความถนัด และรวดเร็ว แต่ต้องมีรายละเอียดที่สำคัญ ดังนี้

- ๑ . แสดงอาณาเขตติดต่อ (ทิศเหนือ ทิศใต้ ทิศตะวันออก ทิศตะวันตก)
- ๒ . ถนนในหมู่บ้านสายหลัก (ลาดยาง คอนกรีต ลูกกรัง ดิน)
- ๓ . แหล่งน้ำธรรมชาติ (แม่น้ำ ห้วย หนอง คลอง บึง สระ)
- ๔ . แหล่งน้ำประปา บ่อบาดาลสาธารณะ
- ๕ . สถานที่ราชการ (วัด โรงเรียน สถานีอนามัย ป้อมตำรวจ ศูนย์เด็กฯ มัสยิด หอกระจายข่าว ศาลาหมู่บ้าน ศูนย์เรียนรู้ชุมชน/ศูนย์รวบรวมข้อมูลหมู่บ้าน)
- ๖ . ที่ทำการกำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิก อบต.

- การกรอกข้อมูลความต้องการพัฒนาฝีมือแรงงานของประชาชนนั้น ยกตัวอย่าง เช่น ประชาชนในตำบลต้องการการฝึกอาชีพตัดผม ทำขนม และอาชีพต่าง ๆ เป็นต้น ซึ่งผู้นำชุมชนต้องสำรวจสอบถามความต้องการของประชาชนในหมู่บ้าน

ตั้งแต่ข้อ ๑๕ เป็นต้นไป อยู่ในส่วนข้อมูลอื่น ๆ ที่ตำบลเห็นสมควรเพิ่มเติม

- การกรอกข้อมูลการเดินทางเข้าหมู่บ้านนั้น ยกตัวอย่างเช่น
จากอำเภอ.....ใช้ทางหลวง (สาย.....) ระยะ..... กิโลเมตร
เลี้ยวซ้ายเข้าทางหลวงหมายเลข ระยะประมาณ..... กิโลเมตร
แยกขวาลงถนนลูกกรังระยะทาง กิโลเมตร ถึงตำบล..... เป็นต้น

- การกรอกข้อมูลสาธารณูปโภค นั้น ยกตัวอย่าง

- มีไฟฟ้าครบทุกครัวเรือน
- โทรศัพท์สาธารณะ จำนวน..... แห่ง
- ประปาหมู่บ้าน จำนวน..... แห่ง
- ที่อ่านหนังสือ จำนวน..... แห่ง
- ศาลาประชาคม จำนวน..... แห่ง
- ป้อมตำรวจ จำนวน..... แห่ง เป็นต้น

- การกรอกข้อมูลแหล่งน้ำ นั้น ยกตัวอย่าง

แหล่งน้ำตามธรรมชาติ

- ลำห้วย จำนวน..... แห่ง
- คลอง จำนวน..... แห่ง
- สระ จำนวน..... แห่ง

แหล่งน้ำที่สร้างขึ้นในหมู่บ้าน

- บ่อบาดาล จำนวน..... แห่ง
- สระน้ำ จำนวน..... แห่ง เป็นต้น

ส่วนที่ ๒ การวิเคราะห์ข้อมูล

๒.๑ การวิเคราะห์ปัจจัยภายในหรือสภาพแวดล้อมภายใน จะทำให้ตำบลทราบถึงความสามารถหรือความเป็นตัวตนของตำบล

(๑) จุดอ่อน คือ ลักษณะหรือข้อด้อยของตำบลเมื่อเทียบกับตำบลอื่น

(๑.๑)

(๑.๒)

(๑.๓)

(๒) จุดแข็ง คือ ศักยภาพความสามารถหรือข้อเด่นของตำบลเมื่อเทียบกับตำบลอื่น

(๒.๑)

(๒.๒)

๒.๒ การวิเคราะห์ปัจจัยภายนอก หรือสภาพแวดล้อมภายนอก จะทำให้ตำบลทราบถึงโอกาสและอุปสรรคการทำงานของตำบล

(๑) โอกาส

(๑.๑)

(๑.๒)

(๑.๓)

(๒) อุปสรรค

(๒.๑)

(๒.๒)

(๒.๓)

การค้นหาศักยภาพ/กำหนดตำแหน่งหรือจุดยืนทางยุทธศาสตร์ของตำบล (positioning) (เพื่อประมวลจุดแข็ง โอกาส ศักยภาพ นำไปสู่การกำหนดวิสัยทัศน์หรือความฝัน Dream ของตำบล)

การค้นหาความพร้อม ความเหมาะสมในด้านต่างๆ ของพื้นที่ตำบลนั้นๆ พิจารณาจาก ความเป็นภูมิปัญญาหรือคุณค่าของท้องถิ่น เป็นสิ่งที่ส่งผลกระทบต่อประชาชนในวงกว้าง (หรือเป็นเส้นเลือดใหญ่ของชุมชน) ก่อให้เกิดรายได้มากพอสมควร และจะต้องไม่เริ่มจากศูนย์ นำศักยภาพที่มีในพื้นที่มาทำให้เกิดประโยชน์สูงสุดและคุ้มค่า

๒.๓ วิสัยทัศน์ (ทิศทางการพัฒนา)

(วิสัยทัศน์ คือ ความต้องการหรือสิ่งสะท้อนถึงทิศทางของการพัฒนาตำบลในอนาคต/ภาพในอนาคตของตำบล ซึ่งเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงทิศทางที่ตำบลต้องการจะมุ่งไปในอนาคต โดยอาศัยการวิเคราะห์จากความรู้ ความสามารถ หรือสิ่งที่มีอยู่ในตำบลเพื่อกำหนด สิ่งที่ต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคต จุดมุ่งหมายสำคัญของการกำหนดวิสัยทัศน์ เพื่อกระตุ้นให้เกิดการร่วมแรงร่วมใจกันในการพัฒนาตำบล)

ตัวอย่างวิสัยทัศน์ :

- เป็นตำบลปลอดภัยาสวัสดิ์ดี พึ่งพาตนเองตามวิถีพอเพียง
- หมู่บ้านท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์/ เชิงวัฒนธรรม/ เชิงวิถีเกษตรอินทรีย์

๒.๔ ยุทธศาสตร์

ประเด็นยุทธศาสตร์ หรือการทำความเข้าใจ.....

(ยุทธศาสตร์ คือ แผนและนโยบายในการทำงานของตำบลให้เป็นไปเพื่อบรรลุวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ ตัวอย่างยุทธศาสตร์ :

- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ การสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันปัญหาเสถียร
- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ การพัฒนาแบบมีส่วนร่วม

ทั้งนี้ การเขียนประเด็นยุทธศาสตร์ควรใช้ข้อความหลักสำคัญไม่ต้องอธิบายรายละเอียด)

๒.๕ กลยุทธ์

(กลยุทธ์ คือ หลัก วิธีการ และแนวทางในการปฏิบัติตามประเด็นยุทธศาสตร์ เพื่อนำไปสู่จุดมุ่งหมายตามวิสัยทัศน์) ตัวอย่างกลยุทธ์ :

- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ การสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันปัญหาเสถียร
- กลยุทธ์ ๑ การสร้างภูมิคุ้มกันในตำบล
- กลยุทธ์ ๒ การป้องกันปัญหาเสถียร (ภายใน/นอกตำบล)

คำอธิบายเพิ่มเติมส่วนที่ ๒ การวิเคราะห์ข้อมูล

- ตำบลสามารถวิเคราะห์จุดอ่อน/จุดแข็ง โดยระบุแยกออกเป็นด้าน ๆ ได้ดังนี้
 - ด้านเศรษฐกิจ
 - ด้านสังคม (เด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ ผู้ด้อยโอกาส การศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม)
 - ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
 - ด้านความมั่นคงและความสงบเรียบร้อย
 - ด้านโครงสร้างพื้นฐาน
 - ด้านสาธารณสุข

๒.๖ การวิเคราะห์ปัญหาของตำบล

ลำดับ ความสำคัญ ของปัญหา	ชื่อปัญหา	สาเหตุ ของปัญหา	ข้อมูลบ่งชี้สภาพ ขนาด และความรุนแรง ของปัญหา	แนวทาง การแก้ไข ปัญหา

ตัวอย่างการวิเคราะห์ปัญหาของตำบล

ลำดับ ความสำคัญ ของปัญหา	ชื่อปัญหา	สาเหตุ ของปัญหา	ข้อมูลบ่งชี้สภาพ ขนาด และความรุนแรง ของปัญหา	แนวทาง การแก้ไข ปัญหา
๑.	ปัญหา ความยากจน	- ผลผลิตราคาตกต่ำ - ไม่มีอาชีพเสริม - ไม่มีการจัดบัญชีครัวเรือน	- ตกเกณฑ์ จปฐ. ข้อ ๒๓ คนในครัวเรือนมีรายได้เฉลี่ยน้อยกว่าคนละ ๓๐,๐๐๐ บาท ต่อปี ๕๐ ครัว. - ตกเกณฑ์ จปฐ. ข้อ ๒๔ ค ครัวเรือนไม่มีการออมเงิน - ครัวเรือนเป็นหนี้ในระบบ ร้อยละ ๗๕	

ส่วนที่ ๓ โครงการ/กิจกรรมการบูรณาการแผนชุมชนระดับตำบล
๓.๑ โครงการ/กิจกรรม

วิธีการดำเนินการ (ระบุ ✓)	ผู้ดูแลกลุ่มเฉพาะ						
	เครือข่าย						
	อาสาสมัคร						
ประเภทของแผนด้านต่าง ๆ (ระบุ ✓)	แบบบูรณาการ แบบคู่						
	แบบบูรณาการแบบคู่						
	แบบผสมผสานแบบคู่						
	แบบบูรณาการ						
	แบบบูรณาการแบบคู่						
เป้าหมาย							
งบประมาณ							
ชื่อโครงการ							
ลำดับที่							

เรียงตามลำดับความสำคัญ (รวมทุกด้าน)

คำอธิบายเพิ่มเติมส่วนที่ ๓ โครงการ/กิจกรรมการบูรณาการแผนชุมชนระดับตำบล

- รูปแบบหรือตารางการนำเสนอสามารถปรับให้สอดคล้องกับ

หน่วยงาน

แหล่งงบประมาณ

เน้นตามรูปแบบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือตามประเด็นยุทธศาสตร์พัฒนาอำเภอ/จังหวัด หรือหน่วยงานอื่น ๆ

- โครงการรวมทุกด้านเรียงตามลำดับความสำคัญดังนี้ ให้กรอกข้อมูล

โครงการ/กิจกรรมทุกโครงการในลักษณะการบูรณาการ

ชื่อ/งบประมาณ ระบุพื้นที่เป้าหมายที่ดำเนินการรวมไว้ในช่องเดียวกัน

ทั้งที่หมู่บ้านทำเอง / หน่วยงานราชการ เช่น อบต./ ปกครอง/พัฒนาชุมชน/

เกษตร/สาธารณสุข ฯลฯ ให้การสนับสนุน และโครงการที่หมู่บ้าน

ทำร่วมกับหน่วยงานราชการหรือหน่วยงานอื่น ๆ โดยเมื่อกรอกข้อมูล

โครงการ/กิจกรรมตารางรวมทุกโครงการให้แล้วเสร็จ โดยตารางต่อ ๆ ไป

เป็นการแยกโครงการตามด้านต่าง ๆ ก็สามารถคัดลอกโครงการจาก

ตารางรวมทุกด้านนี้ไปวางตามแต่ละด้านได้เลย

ไม่ต้องพิมพ์ใหม่ แล้วจึงจัดทำข้อมูลส่วนอื่น ๆ ให้ครบถ้วน

๓.๒ โครงการ/กิจกรรม แยกตามด้าน

๑. ด้านเศรษฐกิจ

ลำดับที่	ชื่อโครงการ	งบ ประมาณ	เป้าหมาย/ ระยะ เวลา การ ดำเนินการ	รายละเอียด/ วิธีดำเนินการ	วิธีการดำเนินการ (ระบุ ✓)			หมายเหตุ (หน่วยงาน ดำเนินงาน)
					ทำเอง	ทำร่วม	หน่วยงาน อื่นทำให้	

คำอธิบายเพิ่มเติม ควรแยกโครงการ/แผนงานที่เป็นการสร้างสัมมาชีพชุมชน
ไว้ในกลุ่มเดียวกันให้ชัดเจน

๒. ด้านสังคมและคุณภาพชีวิต

ลำดับที่	ชื่อโครงการ	งบ ประมาณ	เป้าหมาย/ ระยะ เวลา การ ดำเนินการ	รายละเอียด/ วิธีดำเนินการ	วิธีการดำเนินการ (ระบุ ✓)			หมายเหตุ (หน่วยงาน ดำเนินงาน)
					ทำเอง	ทำร่วม	หน่วยงาน อื่นทำให้	

๓. ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ลำดับที่	ชื่อโครงการ	งบ ประมาณ	เป้าหมาย/ ระยะ เวลา การ ดำเนินการ	รายละเอียด/ วิธีดำเนินการ	วิธีการดำเนินการ (ระบุ ✓)			หมายเหตุ (หน่วยงาน ดำเนินงาน)
					ทำเอง	ทำร่วม	หน่วยงาน อื่นทำให้	

๔. ด้านความมั่นคงและความสงบเรียบร้อย

ลำดับที่	ชื่อโครงการ	งบ ประมาณ	เป้าหมาย/ ระยะ เวลา การ ดำเนินการ	รายละเอียด/ วิธีดำเนินการ	วิธีการดำเนินการ (ระบุ ✓)			หมายเหตุ (หน่วยงาน ดำเนินงาน)
					ทำเอง	ทำร่วม	หน่วยงาน อื่นทำให้	

๕. ด้านบริหารจัดการ

ลำดับที่	ชื่อโครงการ	งบ ประมาณ	เป้าหมาย/ ระยะ เวลา การ ดำเนินการ	รายละเอียด/ วิธีดำเนินการ	วิธีการดำเนินการ (ระบุ ✓)			หมายเหตุ (หน่วยงาน ดำเนินงาน)
					ทำเอง	ทำร่วม	หน่วยงาน อื่นทำให้	

ส่วนที่ ๔ การทบทวนแผนชุมชนระดับตำบล

(ให้ตำบลมีการทบทวนแผนชุมชนระดับตำบลเป็นประจำ อย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง เพื่อให้แผนชุมชนระดับตำบลเป็นปัจจุบันและมีข้อมูลที่สอดคล้องกับข้อเท็จจริง)

วัน/เดือน/ปี	ทบทวน ครั้งที่	มติที่ประชุม	จำนวนผู้เข้าร่วมประชุม	หมายเหตุ

คำอธิบายเพิ่มเติมส่วนที่ ๔ การทบทวนแผนชุมชนระดับตำบล

- การทบทวนแผนฯ นั้น แบ่งออกได้เป็น ๒ ครั้งสำคัญ คือ
 - ๑) ทบทวนครั้งที่ ๑ (ระหว่างเดือน มี.ค-พ.ค. ของทุกปี)
(กรณีปี ๒๕๖๐ ให้อยู่ในภายในเดือนธันวาคม)
ประชุมประชาคมตำบลเพื่อพิจารณาร่างแผนชุมชนระดับตำบลตามที่คณะกรรมการ ศอช.ต.จัดทำขึ้น
 - ๒) ทบทวนครั้งที่ ๒ (เดือน พ.ค. ของทุกปี)
(กรณีปี ๒๕๖๐ ให้อยู่ในภายในเดือนมกราคม)
ประชุมประชาคมตำบลเพื่อร่วมพิจารณาร่างแผนฯ อีกครั้ง
เพื่อให้ความเห็นชอบแผนฯ

คำอธิบายเพิ่มเติมสำหรับภาคผนวก
ให้แนบเอกสารดังนี้

- บันทึกรายงานการประชุม
- รายละเอียดโครงการ/กิจกรรม
(เต็มรูปแบบ)

อาจเลือกจัดทำเฉพาะ
โครงการอันดับที่ ๑-๕

ภาคผนวก ๒

ระเบียบกระทรวงมหาดไทย
ว่าด้วยการดำเนินงาน
ศูนย์ประสานงานองค์การชุมชน
พ.ศ. ๒๕๕๑

ระเบียบกระทรวงมหาดไทย

ว่าด้วยการดำเนินงานศูนย์ประสานงานองค์กรชุมชน

พ.ศ. ๒๕๕๑

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงระเบียบกรมการพัฒนาชุมชน ว่าด้วยการดำเนินงานศูนย์ประสานงานองค์กรชุมชน พ.ศ. ๒๕๔๔ ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ ประกอบกับมติที่ประชุมกระทรวงมหาดไทย ครั้งที่ ๗/๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๑๒ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๐ เห็นชอบให้มีการปรับปรุงระเบียบกรมการพัฒนาชุมชน ว่าด้วยการดำเนินงานศูนย์ประสานงานองค์กรชุมชน พ.ศ. ๒๕๔๔ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย จึงออกระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการดำเนินงานศูนย์ประสานงานองค์กรชุมชน พ.ศ. ๒๕๕๑”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกระเบียบกรมการพัฒนาชุมชน ว่าด้วยการดำเนินงานศูนย์ประสานงานองค์กรชุมชน พ.ศ. ๒๕๔๔

บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งอื่นใดในส่วนที่กำหนดไว้แล้ว ซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๔ ให้ปลัดกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามระเบียบนี้ และให้มีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบนี้ คำวินิจฉัยของปลัดกระทรวงมหาดไทยให้เป็นที่สุด

หมวด ๑

บททั่วไป

ข้อ ๕ ในระเบียบนี้

“ศูนย์ประสานงานองค์กรชุมชน” หมายถึง องค์กรเครือข่ายภาคประชาชนที่จัดตั้งขึ้น เพื่อรวมพลังระหว่างผู้นำ กลุ่มหรือองค์กรที่มีอยู่ในหมู่บ้าน ตำบล ในการทำงานร่วมกับผู้นำหมู่บ้าน และ

คณะกรรมการหมู่บ้าน ตำบล และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งประสานการมีส่วนร่วมกับภาครัฐ และภาคประชาชน ในการบริหารจัดการสังคม พัฒนาชุมชนและท้องถิ่นร่วมกัน เรียกโดยย่อว่า “ศอช.” และให้มีชื่อเป็นภาษาอังกฤษว่า “Community Organization Network Center” เรียกโดยย่อว่า “CON Center”

“องค์กรชุมชน” หมายความว่า กลุ่มคนจำนวนหนึ่งในชุมชน หมู่บ้านและตำบล ซึ่งมาร่วมตัวกัน เพื่อดำเนินกิจกรรมให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดขึ้น โดยมีการจัดระเบียบ ขอบบังคับ ในการมาร่วมตัวกัน การอยู่ร่วมกัน การปฏิบัติต่อกัน และมีการติดต่อสื่อสารกันอย่างเป็นระบบ

“องค์กรเครือข่ายพัฒนาชุมชน” หมายความว่า การรวมตัวกันขององค์กรชุมชนที่กรมการพัฒนาชุมชนจัดตั้ง หรือให้การสนับสนุน โดยมีการจัดโครงสร้างการบริหารงาน การจัดระเบียบ ขอบบังคับในการมาร่วมตัวกัน การอยู่ร่วมกัน การปฏิบัติต่อกัน และมีการติดต่อสื่อสารกันอย่างเป็นระบบ

“เครือข่ายองค์กรชุมชน” หมายความว่า กลุ่มขององค์กรชุมชนประเภทเดียวกัน หรือต่างประเภทกันที่มีการเชื่อมประสานการทำงานมากกว่าหนึ่งองค์การ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อร่วมมือในการทำกิจการอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อผลประโยชน์ของสมาชิกเครือข่าย หรือชุมชนร่วมกัน

“ผู้แทนองค์กรชุมชน” หมายความว่า สมาชิกขององค์กรชุมชนที่ได้รับการคัดเลือกจากองค์กรชุมชน หรือที่เรียกชื่อเป็นอย่างอื่น เพื่อปฏิบัติงานในฐานะผู้แทนขององค์กรชุมชนนั้น ๆ โดยให้รวมถึงกลุ่มต่าง ๆ ที่จัดตั้งขึ้นในท้องถิ่น หรือในตำบลด้วย

“ผู้แทนเครือข่ายองค์กรชุมชน” หมายความว่า สมาชิกเครือข่ายองค์กรชุมชนที่ได้รับการคัดเลือกจากเครือข่ายองค์กรชุมชน หรือที่เรียกชื่อเป็นอย่างอื่น เพื่อให้ปฏิบัติงานในฐานะผู้แทนเครือข่ายองค์กรชุมชน

“ชุมชน” หมายความว่า กลุ่มคนที่มีวิถีชีวิตเกี่ยวพันกัน มีการติดต่อสื่อสารระหว่างกันอย่างเป็นปกติและต่อเนื่อง โดยเหตุที่อยู่ในอาณาเขตเดียวกัน หรือมีอาชีพเดียวกัน หรือดำเนินกิจการที่มีวัตถุประสงค์ร่วมกัน หรือมีวัฒนธรรม ความเชื่อ หรือความสนใจร่วมกัน และให้หมายความรวมถึงชุมชนเมืองตามกฎหมาย ว่าด้วยกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง แต่ไม่รวมถึงกรุงเทพมหานครและเมืองพัทยา

“องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล แต่ไม่รวมถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ เช่น กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา

“คณะกรรมการกลาง” หมายความว่า คณะกรรมการกลางศูนย์ประสานงานองค์กรชุมชน

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการบริหารศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนในระดับตำบล อำเภอ และจังหวัด

“เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน” หมายความว่า ข้าราชการของกรมการพัฒนาชุมชน และรวมถึงอาสาพัฒนาตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยอาสาพัฒนา พ.ศ. ๒๕๔๐ ที่ปฏิบัติงานในชุมชนหรือหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ และจังหวัด

“อำเภอ” หมายความว่า รวมถึงกิ่งอำเภอ

“นายอำเภอ” หมายความว่า ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ

“ปลัดกระทรวง” หมายความว่า ปลัดกระทรวงมหาดไทย

ข้อ ๖ ให้ศูนย์ประสานงานองค์การชุมชน มีสำนักงานกลางตั้งอยู่ที่กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย

ให้จัดตั้งสำนักงานอำนวยการคณะกรรมการกลาง เป็นหน่วยงานภายในของกรมการพัฒนาชุมชน มีหน้าที่ปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการ และธุรการให้แก่คณะกรรมการกลาง และดำเนินการอื่นใดตามที่คณะกรรมการกลางมอบหมาย

หมวด ๒

โครงสร้างและอำนาจหน้าที่

ข้อ ๗ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการกลางศูนย์ประสานงานองค์การชุมชน” ประกอบด้วย

(๑) ปลัดกระทรวงมหาดไทย	เป็นประธานกรรมการ
(๒) อธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน	เป็นรองประธานกรรมการ
(๓) อธิบดีกรมการปกครอง หรือผู้แทน	เป็นกรรมการ
(๔) อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น หรือผู้แทน	เป็นกรรมการ
(๕) อธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย หรือผู้แทน	เป็นกรรมการ
(๖) อธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมือง หรือผู้แทน	เป็นกรรมการ
(๗) อธิบดีกรมที่ดิน หรือผู้แทน	เป็นกรรมการ
(๘) ผู้ว่าการการประปาส่วนภูมิภาค หรือผู้แทน	เป็นกรรมการ
(๙) ผู้ว่าการการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค หรือผู้แทน	เป็นกรรมการ

(๑๐) ผู้อำนวยการองค์การตลาด หรือผู้แทน	เป็นกรรมการ
(๑๑) ผู้แทน สอช. จำนวนห้าคน	เป็นกรรมการ
(๑๒) ผู้แทนเครือข่ายองค์การชุมชน จำนวนห้าคน	เป็นกรรมการ
(๑๓) ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนห้าคน	เป็นกรรมการ
(๑๔) รองอธิบดีกรมการพัฒนาชุมชนซึ่งอธิบดี
กรมการพัฒนาชุมชนมอบหมาย	เป็นกรรมการและเลขานุการ
(๑๕) ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพชุมชน
กรมการพัฒนาชุมชน	เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

กรรมการซึ่งเป็นผู้แทน สอช. ผู้แทนเครือข่ายองค์การชุมชน และผู้ทรงคุณวุฒิ ให้มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี

กรรมการซึ่งเป็นผู้แทน สอช. และผู้แทนเครือข่ายองค์การชุมชน ให้รัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้ซึ่งผ่านการสรรหาตามหลักเกณฑ์ วิธีการ ที่ปลัดกระทรวงกำหนด

กรรมการซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ให้ปลัดกระทรวงแต่งตั้งตามคำแนะนำของกรรมการตาม (๑๑) และ (๑๒)

ในวาระเริ่มแรก ให้ปลัดกระทรวงแต่งตั้งกรรมการซึ่งเป็นผู้แทน สอช. ผู้แทนเครือข่ายองค์การชุมชน และผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนไม่เกินตามระเบียบนี้ และให้คณะกรรมการกลางจัดให้มีการสรรหากรรมการ ซึ่งเป็นผู้แทน สอช. ผู้แทนเครือข่ายองค์การชุมชน แล้วให้รัฐมนตรีแต่งตั้งให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปี นับจากวันที่รัฐมนตรีได้มีการแต่งตั้งกรรมการตาม (๑๑) และ (๑๒) ในครั้งแรก โดยให้มีวาระการดำรงตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ดำรงตำแหน่งเดิม และให้ผู้แทน สอช. และผู้แทนเครือข่ายองค์การชุมชนที่รัฐมนตรีแต่งตั้งดังกล่าวดำเนินการเสนอชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ ตาม (๑๓) เพื่อให้ปลัดกระทรวงแต่งตั้งให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวัน นับแต่วันที่รัฐมนตรีได้แต่งตั้งกรรมการตาม (๑๑) และ (๑๒) โดยให้มีวาระการดำรงตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ดำรงตำแหน่งเดิม

กรรมการตาม (๑๑) (๑๒) และ (๑๓) ซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับการแต่งตั้งอีกได้ แต่จะแต่งตั้งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้ ในกรณีที่กรรมการดังกล่าวพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ ปลัดกระทรวงอาจแต่งตั้งผู้อื่นเป็นกรรมการแทนได้ และให้ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งเพื่อยุติในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งตนแทน

เมื่อกรรมการตาม (๑๑) (๑๒) และ (๑๓) ดำรงตำแหน่งครบวาระ ให้ดำเนินการแต่งตั้งกรรมการตาม (๑๑) (๑๒) และ (๑๓) ให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ครบวาระ

ให้คณะกรรมการกลางจัดให้มีการประชุมคณะกรรมการกลางอย่างน้อยปีละสองครั้ง

ข้อ ๘ ให้คณะกรรมการกลางมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(๑) กำหนดนโยบาย และควบคุมดูแลกิจการทั่วไปของศูนย์ประสานงานองค์การชุมชน

(๒) ออกระเบียบ ข้อบังคับ เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์

(๓) แต่งตั้งอนุกรรมการหรือเจ้าหน้าที่เพื่อดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์

(๔) จัดให้มีการประเมินผลความก้าวหน้าในการดำเนินงานของศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนในทุกระดับ

(๕) จัดทำฐานข้อมูลกลางเกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์ประสานงานองค์การชุมชน

(๖) ปฏิบัติการอื่นตามที่ปลัดกระทรวงมอบหมาย

ข้อ ๙ ศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนมีสามระดับ คือ ระดับตำบล ระดับอำเภอ และระดับจังหวัด เรียกโดยย่อว่า “ศอช.ต.” “ศอช.อ.” และ “ศอช.จ.” ตามลำดับ

การจัดตั้ง และการยุบเลิกให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ปลัดกระทรวงกำหนด

ข้อ ๑๐ ศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนในแต่ละระดับมีภารกิจ ดังนี้

(๑) สนับสนุนกระบวนการจัดทำระบบฐานข้อมูล

(๒) บูรณาการการจัดทำแผนชุมชนระดับตำบล ประสานแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และแผนพัฒนาจังหวัด

(๓) ประสานงานระหว่างองค์การชุมชนในการดำเนินงานตามแผนงานและกิจกรรม

(๔) ประสานงาน และสนับสนุนกระบวนการประชาธิปไตย

(๕) สนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการส่งเสริมธรรมาภิบาล การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ

(๖) ประสานงาน และสนับสนุนการดำเนินงานตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

(๗) สนับสนุนให้มีกองทุน และสวัสดิการในชุมชน

(๘) ส่งเสริม และประสานให้มีการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น การอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม

(๕) สนับสนุน และเสริมสร้างภูมิคุ้มกันของสังคม การยุติความขัดแย้งในชุมชน การรักษาความสงบเรียบร้อย และความมั่นคงของประเทศ เพื่อให้เกิดความอยู่เย็นเป็นสุข ความสมานฉันท์

(๑๐) ประสานงาน และส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติด

(๑๑) ประสานงาน และสนับสนุนการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ การบำรุงรักษา การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(๑๒) ประสานงานกับหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคประชาชน ในการดำเนินกิจการของ สอช.

(๑๓) ส่งเสริมและดำเนินการกิจการอื่น ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม

ข้อ ๑๑ ให้ สอช.ต. มีคณะกรรมการบริหารคณะหนึ่ง มีจำนวนไม่น้อยกว่าเก้าคน แต่ไม่เกินยี่สิบห้าคน ทำหน้าที่บริหาร สอช.ต. ประกอบด้วย ผู้แทนองค์การชุมชน ผู้นำชุมชนกลุ่มอื่น ๆ หรือผู้แทนองค์กรชุมชนอื่นในตำบลนั้น ๆ ซึ่งได้รับการคัดเลือกตามหลักเกณฑ์ในข้อ ๑๒

ข้อ ๑๒ การคัดเลือกคณะกรรมการตาม ข้อ ๑๑ ให้เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนที่ปฏิบัติงานในตำบลขออนุมัตินายอำเภอ เพื่อเชิญผู้แทนองค์การชุมชนในตำบลทั้งหมดและประชาชนทั่วไป จัดเวทีประชาคมคัดเลือกคณะกรรมการ

ให้คณะกรรมการเลือกประธาน เลขานุการ และกรรมการตำแหน่งอื่นตามความจำเป็น และเหมาะสม โดยการคัดเลือกกันเอง

นายอำเภอ เป็นผู้ลงนามในประกาศรับรองผลการคัดเลือกคณะกรรมการ ตามมติของเวทีประชาคม

ข้อ ๑๓ ให้มีคณะทำงานคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะทำงานส่งเสริม สอช.ต.” ประกอบด้วย นายกองค์การบริหารส่วนตำบลหรือผู้แทน ท่านัน ผู้ใหญ่บ้าน และข้าราชการที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ หรือผู้ทรงคุณวุฒิอื่นตามความเหมาะสม

ทั้งนี้ ให้มีประธานคนหนึ่ง และกรรมการอื่นตามความเหมาะสม โดยมีเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนทำหน้าที่เป็นเลขานุการ

ข้อ ๑๔ คณะทำงานส่งเสริม สอช.ต. มีหน้าที่ส่งเสริม และสนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ สอช.ต. ตามข้อ ๑๑ ดังนี้

(๑) สนับสนุนภารกิจของศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนตามข้อ ๑๐

(๒) เสริมสร้างความเข้มแข็ง และพัฒนาทักษะด้านต่าง ๆ แก่คณะกรรมการ

(๓) ให้คำปรึกษาด้านวิชาการ กฎหมาย ระเบียบ และช่วยเหลือสนับสนุนการดำเนินงานตามที่คณะกรรมการร้องขอ

ข้อ ๑๕ ให้ สอช.อ. มีคณะกรรมการบริหารคณะหนึ่ง จำนวนอย่างน้อยเก้าคน แต่ไม่เกินยี่สิบห้าคน ทำหน้าที่บริหาร สอช.อ. ประกอบด้วย ผู้แทน สอช.ต. ทุกตำบลในอำเภอ ตำบลละอย่างน้อยหนึ่งคน ผู้แทนเครือข่ายองค์กรชุมชนระดับอำเภอ เครือข่ายองค์กรชุมชนอย่างน้อยเครือข่ายละหนึ่งคน และผู้ทรงคุณวุฒิอื่นตามความเหมาะสม

ให้คณะกรรมการคัดเลือกประธาน เลขานุการ และกรรมการตำแหน่งอื่น ๆ ตามความเหมาะสม โดยการคัดเลือกกันเอง

ให้เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนขออนุมัตินายอำเภอ เพื่อเชิญ สอช.ต. ทุกตำบล ในอำเภอเครือข่ายองค์กรชุมชนระดับอำเภอ เครือข่ายองค์กรชุมชนและประชาชนทั่วไป จัดให้มีเวทีประชาคมเพื่อคัดเลือกคณะกรรมการ

ข้อ ๑๖ ให้นายอำเภอ เป็นผู้ลงนามในประกาศรับรองผลการคัดเลือกคณะกรรมการระดับอำเภอ ตามมติของเวทีประชาคม

ข้อ ๑๗ ให้มีคณะทำงานคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะทำงานส่งเสริม สอช.อ.” ประกอบด้วยข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจที่ปฏิบัติงานในอำเภอ หรือผู้ทรงคุณวุฒิอื่นที่เหมาะสม ทั้งนี้ให้มีประธานหนึ่งคน และตำแหน่งอื่นตามความเหมาะสม โดยให้เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนทำหน้าที่เป็นเลขานุการคณะทำงาน

ข้อ ๑๘ คณะทำงานส่งเสริม สอช.อ. มีหน้าที่ส่งเสริมและสนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ สอช.อ. โดยให้ความร่วมมือในข้อ ๑๔ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๑๙ ให้ สอช.จ. มีคณะกรรมการบริหารคณะหนึ่งอย่างน้อยเก้าคน แต่ไม่เกินยี่สิบห้าคน ทำหน้าที่บริหาร สอช.จ. ประกอบด้วย ผู้แทนศูนย์ประสานงานองค์กรชุมชนระดับอำเภอทุกอำเภอ ๑ ละหนึ่งคน ผู้แทนองค์กรเครือข่ายพัฒนาชุมชนระดับจังหวัด องค์กรเครือข่ายละหนึ่งคน ผู้แทนเครือข่ายองค์กรชุมชนอื่น ๆ ในระดับจังหวัด เครือข่ายละหนึ่งคน และผู้ทรงคุณวุฒิอื่นตามความเหมาะสม

ให้เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน ขออนุมัติผู้ว่าราชการจังหวัดเชิญ สอช.อ. องค์กรเครือข่ายชุมชน องค์กรเครือข่ายพัฒนาชุมชนระดับจังหวัดทั้งหมด และประชาชนทั่วไปในเขตจังหวัดจัดให้มีเวทีประชาคมเพื่อคัดเลือกคณะกรรมการ

ให้คณะกรรมการคัดเลือกประธาน เลขานุการ และกรรมการตำแหน่งอื่น ๆ ตามความเหมาะสม โดยการคัดเลือกกันเอง

ข้อ ๒๐ ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้ลงนามในประกาศรับรองผลการคัดเลือกคณะกรรมการระดับจังหวัด ตามมติของเวทีประชาคม

ข้อ ๒๑ ให้มีคณะกรรมการหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการส่งเสริม สอช.จ.” ประกอบด้วย ข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจที่ปฏิบัติงานในจังหวัด หรือผู้ทรงคุณวุฒิอื่นที่เหมาะสม ทั้งนี้ ให้มีประธานหนึ่งคน และตำแหน่งอื่นตามความเหมาะสม โดยให้เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนทำหน้าที่เป็นเลขานุการคณะกรรมการ

ข้อ ๒๒ คณะกรรมการส่งเสริม สอช.จ. มีหน้าที่ส่งเสริม และสนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ สอช.จ. ตามข้อ ๑๕ โดยให้นำความในข้อ ๑๔ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๒๓ ให้คณะกรรมการในแต่ละระดับออกหลักเกณฑ์ ระเบียบ หรือข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณสมบัติของคณะกรรมการ การจัดประชุม การบริหารจัดการ หรือการดำเนินงานด้านอื่น ๆ ตามความจำเป็นและเหมาะสม ทั้งนี้ ต้องไม่ขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้

ข้อ ๒๔ การแต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริม สอช. ตามข้อ ๑๓ ข้อ ๑๗ และข้อ ๒๑ ให้จัดทำเป็นคำสั่งแต่งตั้ง สำหรับคณะกรรมการส่งเสริม สอช.ต และคณะกรรมการส่งเสริม สอช.อ ให้นายอำเภอแต่งตั้ง แล้วรายงานให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทราบ สำหรับคณะกรรมการส่งเสริม สอช.จ.ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้ง

ในกรณีที่คณะกรรมการส่งเสริม สอช. ตำแหน่งใดในแต่ละระดับว่างลง เนื่องจากมีการแต่งตั้งโยกย้าย สับเปลี่ยน ตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือเหตุอื่นใด หรือเพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมกิจการ สอช. ให้จัดทำเป็นคำสั่งแต่งตั้งเพิ่มเติม แล้วรายงานให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทราบ

หมวด ๓ การสนับสนุนการดำเนินงาน

ข้อ ๒๕ ให้สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด หรือศูนย์ช่วยเหลือทางวิชาการพัฒนาชุมชนเขตจัดให้มีการฝึกอบรม หรือประชุมสัมมนา รวมทั้งให้การสนับสนุนทางวิชาการแก่คณะกรรมการในแต่ละระดับ เพื่อให้เข้าใจบทบาทหน้าที่ และมีความรู้ความสามารถในการดำเนินงานบริหารจัดการศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อ ๒๖ เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนระดับอำเภอ จังหวัด และศูนย์ช่วยเหลือทางวิชาการพัฒนาชุมชนเขต มีหน้าที่ติดตามสนับสนุน และประเมินผลการดำเนินงานของศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนอย่างใกล้ชิด รวมทั้งให้สรุปรายงานผลการปฏิบัติงานให้คณะกรรมการกลางทราบอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

ข้อ ๒๗ ให้กรมการพัฒนาชุมชน เผยแพร่ข่าวสารที่เกี่ยวกับศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนแต่ละระดับ รวมทั้งจัดทำรายงานให้กระทรวงมหาดไทยทราบอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

ข้อ ๒๘ ให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานในสังกัดกระทรวงมหาดไทย รวมทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่ง ให้การสนับสนุนการดำเนินงานและงบประมาณแก่ศูนย์ประสานงานองค์การชุมชน และประสานความร่วมมือในการดำเนินการให้มีแผนชุมชนเพื่อรองรับการสนับสนุนงบประมาณจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัด กระทรวง ทบวง กรม ตามความเหมาะสม

ข้อ ๒๙ ให้กรมการพัฒนาชุมชนอุดหนุนค่าใช้จ่ายในการดำเนินการจัดประชุมของคณะกรรมการกลาง และอาจอุดหนุนค่าใช้จ่ายของสำนักงานกลางของ สอช. ตลอดจนการจัดประชุมคณะกรรมการ สอช. ในแต่ละระดับได้ตามความเหมาะสม

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๓๐ บรรดาศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนทุกระดับ ที่จัดตั้งขึ้นก่อนที่ระเบียบนี้มีผลใช้บังคับให้เป็นศูนย์ประสานงานองค์การชุมชน ตามระเบียบนี้

ข้อ ๓๑ ให้คณะกรรมการศูนย์ประสานงานองค์การชุมชน ตามข้อ ๓๐ ปฏิบัติหน้าที่เป็นคณะกรรมการตามระเบียบนี้ต่อไป จนกว่ามีประกาศรับรองผลการคัดเลือกคณะกรรมการในแต่ละระดับตามมติของเวทีประชาคม

ข้อ ๓๒ ภายในเก้าสิบวัน นับแต่วันที่ระเบียบนี้มีผลใช้บังคับให้จัดเวทีประชาคม เพื่อคัดเลือกคณะกรรมการ ตามข้อ ๑๑ ข้อ ๑๕ และข้อ ๑๙ และต้องมีประกาศรับรองผลการคัดเลือกดังกล่าว ให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันถัดจากวันที่มีการจัดเวทีประชาคม

ข้อ ๓๓ ให้ดำเนินการจัดตั้งคณะทำงานส่งเสริม สอช. ในแต่ละระดับตามข้อ ๑๓ ข้อ ๑๗ และข้อ ๒๑ ให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับ

ประกาศ ณ วันที่ ๓๐ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๑

พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

ภาคผนวก ๓

ประกาศกระทรวงมหาดไทย

เรื่องกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการดำเนิน
กิจการศูนย์ประสานงานองค์การชุมชน
พ.ศ. ๒๕๕๑

ประกาศกระทรวงมหาดไทย

เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินงานศูนย์ประสานงานองค์การชุมชน

พ.ศ. ๒๕๕๑

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๑ (๑) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ และข้อ ๑ และข้อ ๕ ของระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการดำเนินงานศูนย์ประสานงานองค์การชุมชน พ.ศ. ๒๕๕๑ ปลัดกระทรวงมหาดไทยโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการกลางศูนย์ประสานงาน องค์การชุมชน จึงออกประกาศไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ในประกาศนี้

“ประธานกรรมการกลาง” หมายความว่า ประธานกรรมการกลางศูนย์ประสานงานองค์การชุมชน

“สำนักงานอำนวยการ” หมายความว่า สำนักงานอำนวยการคณะกรรมการกลางศูนย์ประสานงานองค์การชุมชน

“ผู้อำนวยการ” หมายความว่า ผู้อำนวยการสำนักงานอำนวยการคณะกรรมการกลางศูนย์ประสานงานองค์การชุมชน

“ระเบียบกระทรวงมหาดไทย” หมายความว่า ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการดำเนินงานศูนย์ประสานงานองค์การชุมชน พ.ศ. ๒๕๕๑

“กรรมการ” หมายความว่า กรรมการบริหาร สอช. ระดับตำบล ระดับอำเภอ และระดับจังหวัด

“ผู้แทน สอช.” หมายความว่า ผู้แทนศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการกลาง ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการดำเนินงานศูนย์ประสานงานองค์การชุมชน พ.ศ. ๒๕๕๑

“ผู้แทนเครือข่าย” หมายความว่า ผู้แทนเครือข่ายองค์การชุมชน ที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการกลาง ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการดำเนินงานศูนย์ประสานงานองค์การชุมชน พ.ศ. ๒๕๕๑

“ผู้ทรงคุณวุฒิ” หมายความว่า ผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการกลาง ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการดำเนินงานศูนย์ประสานงานองค์การชุมชน พ.ศ. ๒๕๕๑

“เจ้าหน้าที่” หมายความว่า ข้าราชการหรือพนักงานท้องถิ่น หรือบุคคลทั่วไป ที่ได้รับแต่งตั้งให้ปฏิบัติงานในการสนับสนุนการดำเนินงานของ สอช.

ข้อ ๒ ในกรณีที่มีปัญหาหรือข้อโต้แย้งเกี่ยวกับการปฏิบัติตามประกาศนี้ หรือการดำเนินการอื่นใด
ที่มีไว้ระบุไว้ในประกาศนี้ ให้ปลัดกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาด

หมวด ๑

หลักเกณฑ์และวิธีการจัดตั้ง การขุดเล็ก ศูนย์ประสานงานองค์กรชุมชน
และการได้มาซึ่งคณะกรรมการบริหารศูนย์ประสานงานองค์กรชุมชน

ข้อ ๓ ให้จัดตั้ง สอช. ในทุกตำบล อำเภอ จังหวัด ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน
ยกเว้นกรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา โดยยึดถือข้อมูลทางการปกครองของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย
ในปีปฏิทินที่ผ่านมาเป็นข้อมูลการจัดตั้งในปีปฏิทินนั้น หรือในปีปฏิทินถัดไป โดยให้คำนึงถึงความต้องการ
ของชุมชน องค์กรชุมชนที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลเป็นหลัก

กรณีที่ตำบล อำเภอ มีเขตพื้นที่เป็นเทศบาล ให้แจ้งการดำเนินงานแก่เทศบาลทราบ
กรณีที่ตำบล หรืออำเภอ เป็นเขตเทศบาลเต็มพื้นที่ให้มีการจัดตั้ง สอช.ด หรือ สอช.อ. ตามความ
ต้องการของชุมชนนั้น ๆ โดยแจ้งการดำเนินงานให้เทศบาลทราบ

ข้อ ๔ การดำเนินงานกิจการ สอช. ในทุกระดับให้มีการจัดการบริหารงานและดำเนินกิจการในรูปแบบของ
คณะกรรมการ โดยอาจกำหนดให้มีข้อบังคับ กำหนดกรอบที่มา การใช้อำนาจของคณะกรรมการ หลักเกณฑ์
ระเบียบ หรือข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณสมบัติของคณะกรรมการ การจัดประชุม การบริหารจัดการ หรือการดำเนินงาน
ด้านอื่น ๆ ตามความจำเป็นและเหมาะสม ทั้งนี้ เท่าที่ไม่ขัดต่อระเบียบกระทรวงมหาดไทย การกำหนดจำนวน
หรือคุณสมบัติ หรือวาระการดำรงตำแหน่งคณะกรรมการ ให้เป็นไปตามข้อบังคับของ สอช. นั้น ๆ เท่าที่ไม่ขัดต่อ
ระเบียบกระทรวงมหาดไทย และประกาศฉบับนี้ โดยให้นำความในข้อ ๕ ของประกาศนี้ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๕ คณะกรรมการอย่างน้อยต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

- (๑) มีสัญชาติไทยและมีวิถีก้าวพร้อมในการทำงานร่วมกับชุมชน
- (๒) มีความประพฤติเรียบร้อยและไม่เป็นผู้ประกอบอาชีพที่สangkangเกียจ
- (๓) ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง กรรมการ หรือรับผิดชอบการบริหารพรรคการเมือง
ที่ปรึกษาพรรคการเมือง หรือผู้บริหารพรรคการเมือง แต่ไม่รวมถึงสมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น ผู้บริหาร
ท้องถิ่น หรือสมาชิกพรรคการเมือง

(๔) มีถิ่นที่อยู่อาศัยในตำบล อำเภอ จังหวัด ที่เป็นที่ตั้ง สอช. เป็นประจำ

ทั้งนี้ นายอำเภอหรือผู้ว่าราชการจังหวัดอาจพิจารณาขานวันคุณสมบัติ เรื่อง สัญชาติไทย ตาม (๑) ได้ตามที่เห็นสมควร

ข้อ ๖ ให้คณะทำงานส่งเสริม สอช. ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ร่วมกับเจ้าหน้าที่ หรือ ผู้ที่เกี่ยวข้องสนับสนุนการจัดเวทีประชาคมเพื่อคัดเลือกคณะกรรมการให้เสร็จสิ้นภายในเก้าสิบวัน ก่อนที่ วาระการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการชุดเดิมจะสิ้นสุดลง โดยให้มีประกาศรับรองผลการคัดเลือกดังกล่าว ภายในสามสิบวันนับแต่วันถัดจากวันที่มีการจัดเวทีประชาคม

การแก้ไขข้อบังคับ สอช. หรือจัดทำข้อบังคับ สอช. ขึ้นใหม่เพื่อประโยชน์ในการคัดเลือก คณะกรรมการอาจดำเนินการได้โดยไม่ต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับข้อ ๔ และ ข้อ ๕

ข้อ ๗ ให้คณะกรรมการที่มาจากเวทีประชาคมตามข้อ ๖ ดำเนินการจดทะเบียนจัดตั้ง สอช. ตามแบบการจดทะเบียนจัดตั้งแนบท้ายประกาศนี้ โดย สอช.ต. และ สอช.อ. ให้จดทะเบียนจัดตั้งต่อพัฒนาการอำเภอ และ สอช.จ. ให้จดทะเบียนจัดตั้งต่อพัฒนาการจังหวัดทั้งนี้ ให้พัฒนาการอำเภอ หรือพัฒนาการจังหวัดสุปรายงานผล ให้นายอำเภอ หรือผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วแต่กรณี ทราบทุกระยะ

สอช. ที่ได้รับการจดทะเบียนจัดตั้งแล้วให้ถือว่าเป็น สอช. ภายใต้บังคับระเบียบกระทรวงมหาดไทย

ข้อ ๘ ในตำบล หรือ อำเภอ หรือ จังหวัดใดตามข้อ ๓ วรคหนึ่งที่ไม่มีการจัดตั้ง สอช. ให้มีการ จดทะเบียนจัดตั้ง สอช. และคัดเลือกคณะกรรมการให้แล้วเสร็จภายในวันที่ ๓๐ เมษายน ของทุกปี แล้วรายงาน ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทราบ

ให้คณะทำงานส่งเสริม สอช. ในพื้นที่ที่ยังไม่มีการจัดตั้ง สอช. จัดประชุมผู้แทนเครือข่ายองค์กร ชุมชน อันประกอบด้วย ผู้แทนชุมชน ผู้แทนหมู่บ้าน ผู้แทนองค์กรชุมชน สมาคม มูลนิธิ หรือองค์กรอื่นใด ที่ตั้งอยู่ในตำบล อำเภอ จังหวัด นั้น ๆ อย่างน้อยสิบคนขึ้นไป เพื่อหารือถึงแนวทางการจัดตั้ง สอช. เมื่อมีความเห็น สมควรจัดตั้ง สอช. แล้ว ให้จัดทำบัญชีรายชื่อผู้ก่อการจัดตั้ง สอช. โดยจัดทำร่างข้อบังคับ หนังสือยินยอมให้ใช้ สถานที่เป็นที่ทำการของ สอช. และรายงานการประชุมของผู้ก่อการจัดตั้ง โดยให้คณะทำงานส่งเสริม สอช. ในระดับนั้นเสนอต่อนายอำเภอ หรือผู้ว่าราชการจังหวัดทราบ แล้วแต่กรณี และนำไปยื่นขอจดทะเบียนจัดตั้ง สอช. ต่อเจ้าหน้าที่ตามข้อ ๑๑

ในการยื่นขอจดทะเบียนจัดตั้งดังกล่าว ผู้ก่อการจัดตั้งคนใดคนหนึ่งสามารถยื่นเอกสารหลักฐาน ขอจดทะเบียนจัดตั้งได้ เมื่อจดทะเบียนจัดตั้ง สอช. แล้ว ให้ดำเนินการคัดเลือกคณะกรรมการ โดยไม่ชักช้า

ข้อ ๙ ให้คณะทำงานส่งเสริม สอช. ในแต่ละระดับตรวจสอบคุณสมบัติของผู้ที่ได้รับคัดเลือก เป็นคณะกรรมการในความรับผิดชอบ แล้วเสนอเป็นรายงานให้นายอำเภอหรือผู้ว่าราชการจังหวัดรับรองผล การคัดเลือก

ข้อ ๑๐ เมื่อกรรมการ สอช. ระดับใดหรือตำแหน่งใดว่างลง และยังมีวาระเหลืออยู่ไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยห้าสิบวัน ให้มีการคัดเลือกกรรมการ สอช. โดยจัดเวทีประชาคมคัดเลือกแทนก็ได้

ข้อ ๑๑ ข้อบังคับของ สอช. ในทุกระดับ จะแก้ไขได้ก็ต่อเมื่อได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ สอช. ด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนคณะกรรมการนั้น ๆ

ข้อ ๑๒ ให้คณะกรรมการส่งเสริม สอช. ในทุกระดับ จัดส่งข้อบังคับและรายชื่อคณะกรรมการ สอช. นั้น ๆ ให้สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดทราบเพื่อนำส่งให้คณะกรรมการกลางต่อไป โดยอย่างน้อยบัญชีรายชื่อคณะกรรมการต้องระบุรายละเอียดของวัน เดือน ปี ที่รับตำแหน่ง และที่พ้นวาระ หรือที่พ้นจากตำแหน่ง และรายชื่อตำแหน่งในคณะกรรมการด้วย

ข้อ ๑๓ คณะกรรมการตามประกาศนี้ มีวาระการดำรงตำแหน่งนับจากในวันที่นายอำเภอหรือผู้ว่าราชการจังหวัดลงนามประกาศรับรองผลการคัดเลือกจากเวทีประชาคม ส่วนการพ้นจากตำแหน่งให้เป็นไปตามข้อบังคับของ สอช. นั้น ๆ

ข้อ ๑๔ สอช. ใด ที่จัดตั้งขึ้นตามประกาศนี้ อาจยุบเลิกได้ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) เมื่อมีการยุบรวม หรือมีการแยกเขตปกครอง ตำบล หรือ อำเภอ

(๒) ประธานกรรมการกลางอาจสั่งให้ยุบ เนื่องจากมีความขัดแย้งระหว่างกรรมการและคณะกรรมการส่งเสริม สอช. ในการปฏิบัติงานร่วมกัน

ข้อ ๑๕ การยุบเลิก สอช. ให้จัดทำเป็นประกาศอำเภอ หรือจังหวัด แล้วแต่กรณีแล้วรายงานให้ประธานกรรมการกลางทราบ ภายในหกสิบวันนับจากวันที่มีเหตุตามข้อ ๑๔

เมื่อมีประกาศยุบเลิก สอช. ใด สอช. นั้น ไม่อาจดำเนินการต่อไป ให้คณะกรรมการส่งเสริม สอช. ดำเนินการตรวจสอบบัญชี หากมีทรัพย์สินหลงเหลือให้มอบให้แก่สมาคม องค์การเครือข่ายอื่นที่มีวัตถุประสงค์คล้ายคลึงกับ สอช. ที่ดำเนินการในเขตพื้นที่นั้น หรือ สอช. ในเขตพื้นที่ข้างเคียงของจังหวัดนั้น ๆ ห้ามไม่ให้ทรัพย์สินมาแบ่งปันกัน เมื่อชำระบัญชีแล้วให้ถือว่าความเป็น สอช. นั้น สิ้นสุดลง

ข้อ ๑๖ คณะทำงานส่งเสริม สอช. ในทุกระดับ อาจจัดให้มีบัตรประจำตัว สำหรับคณะกรรมการตามแบบแนบท้ายประกาศนี้ โดยนายอำเภอหรือผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้มีอำนาจลงนามในบัตรประจำตัวแล้วแต่กรณี ดังนี้

(๑) สอช.ต. และ สอช.อ. ให้นายอำเภอ หรือผู้ที่นายอำเภอมอบหมายลงนาม

(๒) สอช.จ. ให้ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือผู้ที่ผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมายลงนาม

ข้อ ๑๗ สอช. ในทุกระดับ อาจมีตราสัญลักษณ์ ประจำ สอช. นั้น ได้

หมวด ๒

หลักเกณฑ์และวิธีการในการสรรหาบุคคลเพื่อแต่งตั้งเป็นผู้แทนศูนย์ประสานงานองค์การชุมชน
ผู้แทนเครือข่ายองค์การชุมชน และผู้ทรงคุณวุฒิ ในคณะกรรมการกลาง
ศูนย์ประสานงานองค์การชุมชน

ข้อ ๑๘ ให้สำนักงานอำนวยการจัดทำประกาศกำหนดระยะเวลาและกระบวนการสรรหาบุคคลที่มีความเหมาะสมเพื่อแต่งตั้งเป็นผู้แทน สอช.และผู้แทนเครือข่าย โดยอย่างน้อยต้องมีรายการหรือข้อความ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดระยะเวลาที่แน่นอนในการให้ สอช. และองค์การชุมชนเสนอรายชื่อบุคคล ที่มีความเหมาะสมเพื่อสรรหาและแต่งตั้งเป็นผู้แทน สอช. และผู้แทนเครือข่าย ต่อผู้อำนวยการ ไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน แต่ไม่เกินยี่สิบเอ็ดวันนับจากวันที่มีประกาศสรรหา

(๒) คุณสมบัติของผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อ

ข้อ ๑๙ บุคคลซึ่งจะได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้แทน สอช.และผู้แทนเครือข่ายต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) เป็นหรือเคยเป็นกรรมการ สอช. กรรมการในองค์การชุมชนอื่น ๆ องค์การเอกชน ชุมชน สมาคมหรือมูลนิธิที่มีวัตถุประสงค์เพื่อสาธารณประโยชน์ และ

(๓) มีความประพฤติเรียบร้อยและไม่ประกอบอาชีพที่ส่อถึงมั่วสุม

ทั้งนี้ ปลัดกระทรวงอาจพิจารณาขเว้นคุณสมบัติตาม (๑) ได้ในกรณีที่เหมาะสม

ข้อ ๒๐ การเสนอชื่อบุคคลซึ่งจะแต่งตั้งเป็นผู้แทน สอช. หรือผู้แทนเครือข่าย ให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) ให้ สอช. หรือองค์การเครือข่าย องค์การเอกชน ชุมชน อื่น ๆ สมาคม มูลนิธิ เสนอชื่อบุคคล ที่มีคุณสมบัติตามข้อ ๑๙ ได้ไม่เกิน องค์การละหนึ่งคน โดยระบุให้ชัดเจนว่าประสงค์จะเสนอชื่อบุคคลเพื่อเป็นผู้แทน สอช. หรือผู้แทนเครือข่าย และให้เสนอได้องค์การละเพียงประเภทเดียวเท่านั้น โดยให้ส่งหรือยื่นแบบเสนอรายชื่อ ต่อผู้อำนวยการ ตามแบบที่ผู้อำนวยการกำหนด

(๒) ให้สำนักงานอำนวยการ ตรวจสอบประวัติของบุคคลที่ได้รับการเสนอชื่อดังกล่าว โดยไม่ชักช้า และให้เสนอรายชื่อบุคคลที่มีคุณสมบัติครบถ้วน ตามข้อ ๑๙ พร้อมสรุปเป็นรายงานต่อเลขาธิการคณะกรรมการกลาง ภายในสามสิบวัน นับจากวันที่สิ้นสุดการเสนอรายชื่อตาม (๑) ทั้งนี้ ให้จัดทำเป็นบัญชีรายชื่อแยกระหว่างผู้แทน สอช. และผู้แทนเครือข่าย

(๑) ให้คณะกรรมการกลางพิจารณาบุคคลที่มีความเหมาะสมตามรายชื่อใน (๒) พร้อมเสนอชื่อและประวัติบุคคลดังกล่าวเพื่อให้รัฐมนตรีแต่งตั้งเป็นผู้แทน สอช.และผู้แทนเครือข่ายภายในกำหนดระยะเวลาสามสัปดาห์นับจากวันที่สำนักงานอำนวยการ ได้ส่งบัญชีรายชื่อถึงเลขาธิการคณะกรรมการกลาง

(๔) กรณี สอช. องค์การชุมชน องค์การเอกชนอื่นๆ ชุมชน หรือสมาคม มูลนิธิ เสนอชื่อบุคคลซึ่งไม่มีคุณสมบัติตามข้อ ๑๕ หรือไม่อยู่ในระยะเวลาที่กำหนดเป็นเหตุให้สำนักงานอำนวยการ ไม่อาจเสนอชื่อบุคคลเพื่อดำเนินการต่อไปได้ ให้ปลัดกระทรวงพิจารณาเสนอรายชื่อบุคคลที่เห็นสมควรแทนภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ครบกำหนดต้องเสนอชื่อ และให้นำความตาม (๒) และ (๑) มาใช้บังคับ และดำเนินการต่อไป

ข้อ ๒๑ การเสนอชื่อบุคคลเพื่อแต่งตั้งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิภายหลังจากที่ได้มีการแต่งตั้งผู้แทน สอช. และผู้แทนเครือข่ายที่มาจากการสรรหาเป็นกรรมการในคณะกรรมการกลาง ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหกสัปดาห์ นับจากวันที่รัฐมนตรีได้แต่งตั้งผู้แทน สอช. และผู้แทนเครือข่ายเป็นกรรมการกลาง

ข้อ ๒๒ ให้ผู้แทน สอช. และผู้แทนเครือข่าย เสนอชื่อบุคคลตามแบบที่ผู้อำนวยการกำหนด พร้อมประวัติ

ข้อ ๒๓ ผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ต้องมีคุณสมบัติตามข้อ ๑๕

ข้อ ๒๔ ให้ผู้อำนวยการ ตรวจสอบประวัติของผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ พร้อมสรุปเป็นรายงานเสนอปลัดกระทรวงแต่งตั้ง แล้วแจ้งให้คณะกรรมการกลางทราบ

ข้อ ๒๕ ในกรณีที่ผู้แทน สอช. และผู้แทนเครือข่ายเสนอชื่อบุคคลเพื่อแต่งตั้งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งไม่มีคุณสมบัติตามข้อ ๒๓ หรือดำเนินการไม่แล้วเสร็จภายในกำหนดระยะเวลาตามข้อ ๒๑ ให้อธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน พิจารณาเสนอชื่อบุคคลที่มีคุณสมบัติตามข้อ ๒๓ เพื่อให้ปลัดกระทรวงแต่งตั้งภายในสิบเอ็ดวันนับจากวันที่พ้นกำหนดระยะเวลาตามข้อ ๒๑

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๒๖ สอช. ใดที่ดำเนินการก่อนวันที่ระเบียบกระทรวงมหาดไทย มีผลใช้บังคับ และไม่สามรถปฏิบัติหรือ ดำเนินการตามประกาศนี้ได้ ให้คณะกรรมการนั้น ๆ รายงานปัญหาและเสนอวิธีปฏิบัติเพื่อแก้ไขปัญหาล่วงรายงานให้ประธานกรรมการกลาง หรือผู้ที่คณะกรรมการกลางมอบหมายเพื่อพิจารณาวินิจฉัย และให้ความเห็นชอบเป็นรายกรณีไป

ประธานกรรมการกลาง อาจพิจารณาขยายระยะเวลาดำเนินการเพื่อปฏิบัติให้เป็นไปตามประกาศนี้

ข้อ ๒๖ กรณี สอช. ภายใบบังคับ ข้อ ๓๐ ของระเบียบกระทรวงมหาดไทย หรือ เป็น สอช. ภายใบบังคับข้อ ๑ วรรคสอง และวรรคสาม ของประกาศนี้ ที่มีการดำเนินกิจการ สอช. อยู่ก่อนที่ประกาศนี้ มีผลใช้บังคับ ให้คณะทำงานส่งเสริม สอช. และผู้ที่เกี่ยวข้อง จัดเวทีประชาคมเพื่อคัดเลือกคณะกรรมการ ให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวัน

ข้อ ๒๘ ในกรณีที่ไม่สามารถปฏิบัติตามกำหนดระยะเวลาเพื่อแต่งตั้งเป็นผู้แทน สอช. ผู้แทน เครือข่ายและผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการกลางตามประกาศนี้ ให้ประธานกรรมการกลางพิจารณาขยาย ระยะเวลาเพื่อปฏิบัติการตามประกาศนี้ได้ตามที่เห็นสมควร

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๓๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๑

(นายพงศ์โพยม วาศภูติ)
ปลัดกระทรวงมหาดไทย

ปลัดกระทรวงมหาดไทย

ภาคผนวก ๔

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับ
ศูนย์ประสานงานองค์การชุมชน

เลขที่จดแจ้ง...(ลำดับ).../...ปี พ.ศ.....

วันที่.....

ศอช.๐๑

(ตามประกาศข้อ ๗)

แบบจดแจ้งการจัดตั้ง

ศูนย์ประสานงานองค์การชุมชน (ศอช.)

ส่วนที่ ๑ (สำหรับ ศอช.)

เขียนที่.....

วันที่..... เดือน..... พ.ศ.....

เรียน พัฒนาการอำเภอ/พัฒนาการจังหวัด.....

ข้าพเจ้า ชื่อ(นาย/นาง/นางสาว)..... ชื่อสกุล.....

ตำแหน่ง.....หมายเลขประจำตัวประชาชน.....

บ้านเลขที่..... หมู่ที่..... ถนน/ตรอก..... ตำบล.....

อำเภอ..... จังหวัด..... รหัสไปรษณีย์.....

ในฐานะผู้แทนของ ศอช. ที่ได้รับมอบหมาย มีความประสงค์ที่จะจัดตั้งศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนตามข้อ ๕ แห่งระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการดำเนินงานศูนย์ประสานงานองค์การชุมชน พ.ศ. ๒๕๕๑ โดยได้แนบเอกสารข้อมูลศูนย์ประสานงานองค์การชุมชน เพื่อประกอบการพิจารณาการจดแจ้งการจัดตั้ง ศอช. และขอรับรองว่าข้อความดังกล่าวข้างต้นและเอกสารแนบท้ายเป็นความจริงทุกประการ ดังนี้

- ☐ แบบข้อมูล ศอช. (ศอช. ๐๑-๑) ☐ หนังสือมอบหมายทำการแทน (ศอช. ๐๑-๒)
☐ ขอบังคับ ศอช. ☐ หนังสือให้ความยินยอมใช้สถานที่ (ศอช. ๐๑-๓)
☐ สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนหรือสำเนาบัตรประจำตัวอื่นซึ่งทางราชการ หน่วยงานของรัฐออกให้ของผู้ขอจดแจ้ง

☐ บันทึกการประชุมการจัดตั้ง ศอช. (กรณีเป็น ศอช. ตามข้อ ๘ วรรคสอง ของประกาศ)

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณารับจดแจ้งการจัดตั้งศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนต่อไป

(ลงชื่อ).....ผู้ขอจดแจ้ง

(.....)

ส่วนที่ ๒ (สำหรับเจ้าหน้าที่)

ได้ตรวจสอบเอกสารหลักฐานและพิจารณาแล้ว

☐ เอกสารหลักฐานครบถ้วน ถูกต้อง ☐ เอกสารหลักฐานไม่ถูกต้อง ครบถ้วน สมควรแก้ไขเพิ่มเติม ดังนี้.....

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๗ ของประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่องกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินการศูนย์ประสานงานองค์การชุมชน พ.ศ. ๒๕๕๑ จึงรับจดแจ้ง ศอช. ทั้งนี้ตั้งแต่วันที่.....

(ลงชื่อ).....

(.....)

พัฒนาการอำเภอ/จังหวัด.....

แบบข้อมูลศูนย์ประสานงานองค์การชุมชน
จัดทำโดย คณะกรรมการบริหาร ศอช. (ตำบล/อำเภอ/จังหวัด)

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

๑. ชื่อศูนย์ประสานงานองค์การชุมชน.....
ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัด.....
๒. ที่ตั้ง/ที่ติดต่อ ได้ เลขที่..... หมู่บ้าน..... หมู่ที่..... ถนน.....
ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัด..... รหัสไปรษณีย์.....
หมายเลขโทรศัพท์..... หมายเลขโทรสาร.....
อีเมล.....
๓. จัดตั้งการจัดตั้ง ศอช. (ต./อ./จ.) เมื่อวันที่..... เดือน..... พ.ศ.....
๔. ศอช. ดำเนินการในพื้นที่ () นอกเขตเทศบาลทั้งหมด
() ในเขตเทศบาลบางส่วน
() ในเขตเทศบาลทั้งหมด
๕. สถานที่ทำการ ศอช.
() มีสถานที่ทำการเป็นเอกเทศ มีป้ายชื่อและป้ายข้อมูลแสดงให้เห็นชัดเจน ระบุ.....
() มีสถานที่ทำการแต่ใช้ร่วมกับหน่วยงานอื่น ระบุ.....
() ไม่มีสถานที่ทำการ

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลการดำเนินงาน ศอช.

๑. วิธีการคัดเลือกคณะกรรมการบริหาร ศอช. (โดยย่อ)
.....
.....
๒. การเลือกคณะกรรมการบริหาร ศอช. วันที่ เดือน..... พ.ศ.....
๓. วาระการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการบริหาร
() ตามข้อบังคับ ศอช. กำหนด วาระ ปี () ยังไม่ได้จัดทำข้อบังคับ ศอช.
๔. การเข้าดำรงตำแหน่ง ได้ประกาศรับรองผล เมื่อ วันที่..... เดือน..... พ.ศ.....

๕. ข้อมูลคณะกรรมการบริหาร สอช. จำนวนคน แยกเป็น ชาย.....คน หญิง.....คน
 ดังนี้ (โปรดระบุตำแหน่งที่ได้รับมอบหมายของคณะกรรมการในลำดับที่ ๔ - ๒๕ ในช่องว่างที่จัดเตรียมไว้)

ตำแหน่ง	ชื่อ-ชื่อสกุล	อายุ (ปี)	หมายเลข ประจำตัว ประชาชน	การศึกษา	อาชีพ	รายได้ ต่อปี (บาท)	ประสบการณ์ ความ สามารถพิเศษ ที่เป็นประโยชน์	ตำแหน่ง อื่นๆที่ สำคัญ
๑. ประธาน								
๒. รอง ประธาน								
๓. เลขานุการ								
๔. กรรมการ ตำแหน่ง.....								
๕. กรรมการ ตำแหน่ง.....								
๖. กรรมการ ตำแหน่ง.....								
๗. กรรมการ ตำแหน่ง.....								
๘. กรรมการ ตำแหน่ง.....								
๙. กรรมการ ตำแหน่ง.....								

ส่วนที่ ๓ **ระเบียบข้อบังคับของ สอช.**

๑. ระเบียบข้อบังคับสำหรับใช้ในการดำเนินงานของ ศอช.

- () มีแล้ว
- () อยู่ในระหว่างยกร่าง
- () ยังไม่มีระเบียบข้อบังคับ

๒. วิธีการกำหนดระเบียบข้อบังคับ กำหนดขึ้นโดย

๒.๑ กำหนดโดย

- () คณะกรรมการบริหาร สอช. เป็นผู้กำหนดขึ้น
- () องค์การสมาชิกและผู้มีชุมชน ร่วม กันกำหนดขึ้น
- () ประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชน/ตำบล ร่วมกันกำหนดขึ้น
- () คณะทำงานส่งเสริม สอช. ให้การสนับสนุน

๒.๒ การบันทึกระเบียบข้อบังคับ

- () บันทึกเป็น ลายลักษณ์อักษร
- () ไม่มีการบันทึกเป็น ลายลักษณ์อักษร

ส่วนที่ ๔ ข้อมูลกลุ่ม/องค์การชุมชนที่เป็นสมาชิกเครือข่าย สอช.

ข้อมูลกลุ่ม /องค์การชุมชนภายในหมู่บ้าน/ตำบลที่เป็นสมาชิกเครือข่ายของ สอช. ณ ปัจจุบัน มีจำนวนกลุ่ม

จำแนกเป็น

[illegible]

หนังสือมอบหมายทำการแทน

(ตามประกาศข้อ ๘)

ที่

วันที่

เรื่อง มอบหมายให้ทำการแทน

เรียน พัฒนาการอำเภอ/จังหวัด

ข้าพเจ้า (นาย/นาง/นางสาว)..... ชื่อสกุล.....

ตำแหน่ง ประธานกรรมการบริการศูนย์ประสานงานองค์การชุมชน.....

บ้านเลขที่..... หมู่ที่..... ถนน/ตรอก..... ตำบล.....

อำเภอ..... จังหวัด..... รหัสไปรษณีย์.....

ได้มอบหมายให้ (นาย/นาง/นางสาว)..... ชื่อสกุล.....

เป็นผู้มีอำนาจทำการแทนข้าพเจ้าในการยื่นขอจดทะเบียนจัดตั้งศูนย์ประสานงานองค์การชุมชน.....

ลงชื่อ.....ผู้มอบหมาย
(.....)ลงชื่อ.....ผู้รับมอบหมาย
(.....)ลงชื่อ.....พยาน
(.....)ลงชื่อ.....พยาน
(.....)

หนังสือให้ความยินยอมใช้สถานที่
เป็นสถานที่ทำการของศูนย์ประสานงานองค์การชุมชน

เขียนที่.....

ข้าพเจ้า เป็นเจ้าของ/ผู้รับผิดชอบอาคาร.....
ที่ตั้งอยู่เลขที่..... หมู่ที่ถนน/ตรอก.....ตำบล.....
อำเภอ..... จังหวัด..... ขอทำหนังสือฉบับนี้ขึ้นไว้เพื่อแสดงว่าข้าพเจ้ายินยอมให้
ใช้อาคารดังกล่าวเป็นสถานที่ทำการของศูนย์ประสานงานองค์การชุมชน.....
ในการดำเนินกิจการเพื่อประโยชน์แก่ชุมชน และเพื่อเป็นหลักฐานจึงได้ลงลายมือชื่อไว้เป็นสำคัญ ทั้งนี้ ตั้งแต่
บัดนี้เป็นต้นไป

หนังสือฉบับนี้ทำเมื่อวันที่ เดือน พ.ศ.

ลงชื่อ เจ้าของ/ผู้รับผิดชอบอาคาร
(.....)

ลงชื่อ พยาน
(.....)

ลงชื่อ พยาน
(.....)

แบบบัตรประจำตัวกรรมการบริหารศูนย์ประสานงานองค์การชุมชน
สำหรับศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนระดับตำบล (ศอช.ต.)

ด้านหน้า

๕.๕๐ ซม.

รูปถ่าย

๒.๕ X ๒.๕ ซม.

เลขประจำตัวประชาชน

.....

ชื่อ.....

นามสกุล.....

ศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนตำบล.....

อำเภอ..... จังหวัด.....

ตำแหน่ง.....

ผู้สมัคร.....

.....

การติดต่อ

ผู้โทร.....

ด้านหลัง

บัตรประจำตัว

กรรมการบริหาร ศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนตำบล.....

อำเภอ..... จังหวัด.....

เลขที่.....

วันออกบัตร...../...../..... ปีระสมพชว...../...../.....

๕.๕๐ ซม.

แบบบัตรประจำตัวกรรมการบริหารศูนย์ประสานงานองค์การชุมชน
สำหรับศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนระดับอำเภอ (คอช.อ.)

ด้านหน้า

รูปถ่าย

๒.๕ X ๒.๕

ซม.

เลขประจำตัวประชาชน

.....

ชื่อ.....

นามสกุล.....

ศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนอำเภอ.....

ประจำตัว.....

นามสกุล.....

ผู้ถือบัตร.....

๕.๕๐ ซม.

ด้านหลัง

บัตรประจำตัว

กรรมการบริหารศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนอำเภอ...

จังหวัด.....

เลขที่.....

วันออกบัตร...../...../..... ปีที่หมดอายุ...../...../.....

๕.๕๐ ซม.

ศอช.๐๕

(ตามประกาศข้อ ๑๖)

แบบบัตรประจำตัวกรรมการบริหารศูนย์ประสานงานองค์การชุมชน

สำหรับศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนระดับจังหวัด (ศอช.จ.)

ด้านหน้า

รูปถ่าย ๒.๕ x ๒.๕ ซม. ชื่อ	เลขประจำตัวประชาชน ชื่อ..... นามสกุล..... ศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนจังหวัด.....
	ตำแหน่ง..... ผู้สมัคร

๕.๕๐ ซม.

ด้านหลัง

บัตรประจำตัว กรรมการบริหารศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนจังหวัด... เลขที่..... วันออกบัตร..... มีวันหมดอายุ.....

๕.๕๐ ซม.

บรรณานุกรม

กรมการพัฒนาชุมชน.

_____ ๒๕๕๙. แผนยุทธศาสตร์กรมการพัฒนาชุมชน พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔
กรุงเทพฯ : สำนักเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน

_____ ๒๕๕๙. แนวทางการสร้างสัมมาชีพชุมชน
กรุงเทพฯ : สำนักเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน.

_____ ๒๕๕๔. แนวทางการดำเนินงานศูนย์ประสานงานองค์การชุมชน
กรุงเทพฯ : เอทีเอ็นโปรดักชั่น

_____ ๒๕๕๑. คู่มือการพัฒนาองค์การเครือข่ายภาคประชาชน ประจำปี ๒๕๕๒.
กรุงเทพฯ : บีทีเอส เพรส จำกัด กรุงเทพฯ

แนวทางการดำเนินงานศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนตำบล (ศอช.ต.)

ที่ปรึกษา

นายอภิชาติ โตดิลกเวชช์
นายทวีป บุตรโพธิ์
นายโชคชัย แก้วป่อง

อธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน
รองอธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน
ผู้อำนวยการสำนักเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน

คณะผู้จัดทำ

นางพรทิพย์ ไชยวัฒน์

ผู้อำนวยการกลุ่มงานส่งเสริมผู้นำชุมชน
และองค์กรชุมชน

นางสาวอุไรวรรณ อารยลักษณ์

นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ

นางสาวอภิญา ช่างศรี

นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ

นางสาวทิพย์วัลย์ สมบูรณ์ธนะรัชต์

นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ

นายสุธรรม วัฒนหนู

นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ

ผู้เรียบเรียง

นางรัตนาวดี ครุยทอง

นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ

นายไพรัตน์ จงรักษา

นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ

ปีที่พิมพ์มีถุนายน ๒๕๖๐

ขนาดหนังสือ A๕ ๑๐๐ หน้า

จัดทำโดย

สำนักเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน กรมการพัฒนาชุมชน
ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐ ชั้น ๕
อาคารรัฐประศาสนภักดี ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง
เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐
โทร ๐ ๒๑๔๑ ๖๑๖๑
เว็บไซต์ www.chumchon.cdd.go.th

พลังเครือข่าย
พลัง ศอช.ต.
สร้างสรรค์ชุมชน
สู่...ความเข้มแข็ง

ศ. ศูนย์ศึกษาข้อมูล ชุมชน
อ. เอื้อประโยชน์ทุกคน ก้าวหน้า
ช. ช่วยประสานตำบล อำเภอ จังหวัด

ศอช.	ก่อตั้งเพื่อ	หวังผล
สร้างพลังชุมชน	เพื่อประสาน	งานท้องถิ่น
ให้พอเพียง	พอใช้	ได้พอกิน
ขจัดสิ้น	ปัญหา	ค้ำคาใจ
สนับสนุน	กระบวนการ	งานของรัฐ
ทำการจัด	แผนชุมชน	คนส่วนใหญ่
ประสานงาน	ฝ่ายปกครอง	ท้องถิ่นไทย
ร่วมรักษา	ประชาธิปไตย	ให้ยืนนาน

ประพันธ์โดย
สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดร้อยเอ็ด